

Фондация
за реформа в местното самоуправление
www.flgr.bg

кн. 38/2006

С финансовата подкрепа на

OPEN SOCIETY INSTITUTE

USAID

Подобряване на социалната среда

Фондацията за реформа в местното самоуправление реализира трета фаза на Програма „Подобряване на социалната среда“ в периода 2004 г. - 2006 г. Програмата се финансира от Фондация „Чарлз Стюарт Мот“.

Целите на програмата са чрез работа в малки и средноголеми общини да усъвършенства моделите на общуване и да насърчи партньорства за подобряване на социалната среда между граждани и местна власт в България; да изгради възможности у местни граждански групи за активно отстояване на своите позиции и решаване на проблеми чрез използване на местните ресурси.

В 10 общини - **Бобов дол, Брацигово, Годеч, Ихтиман, Костенец, Кресна, Пещера, Сапарева баня, Сопот, Струмяни** - бяха създадени местни инициативни групи, проведени обучения и разработени проектни идеи в най-проблемните области от социалното ежедневие.

След два тура за подбор бяха одобрени за финансиране 23 проекта. 13 от тях се реализират в села, а 10 - в общинските центрове на малки и средноголеми общини.

Проектите бяха финансирани в рамките на Програмата общо с 67 000 лева, а привлечената от местни ресурси подкрепа е в размер на 37 000 лева.

Областите, в които проектите решават проблеми, са: преодоляване на изолацията на малките населени места; запазване и съживяване на местния бит и култура; социална интеграция на хора в неравностойно положение и интеграция на малцинствата; предоставяне на социални услуги; младежки инициативи.

ФРМС в рамките на Програмата проведе редица обучения и обучителни пътувания, в които участваха съвместно представители на гражданските инициативни групи и местната власт от пилотните общини.

Общностите от пилотните общини, с техническата и финансова помощ на Програмата:

- постигнаха консенсус за приоритетите в своята социална политика;
- придобиха практически умения за осъществяване на конкретни съвместни действия;
- изградиха или поставиха основите на изграждане на механизми за предоставяне на социални услуги и включване на подпомаганите лица и групи в живота на общността.

Програма „Подобряване на социалната среда“ на ФРМС/Мот дава уникалната възможност на активни членове на местната общност да извървят целия процес от обучение (по теми като подготовка на успешни проекти, развитие на местните общности, участие на гражданите в процеса на вземане на решения на местно ниво и др.), през подготовката до реализацията на малки проекти и финансовото и техническото им отчитане.

Практиката ни доказва, че този подход е изключително плодотворен и необходим с оглед бъдещото развитие на селските райони и прилагането на подхода ЛИДЕР в България. Изграждането на местен капацитет, особено в общности, където до този момент е било направено малко или почти нищо, дава самочувствие на местните хора да гледат напред с по-голяма увереност в собствените си сили и в бъдещето.

Базар на традициите - Клуб на жената „От извора“ - Сапарева баня

Не убивай мечтите си! - Пещера

Читалището - Отворени Врати за Европа и Комуникации (ЧОВЕК) с. Капитан Димитриево

Клуб за комуникации - с. Горна Козница

Образованост - ценност и необходимост за развитието на младите хора в село Сивница

Не ни забравяйте - Дом за деца с умствена изостаналост Читалище „Александър Димитров“ с. Горна Козница

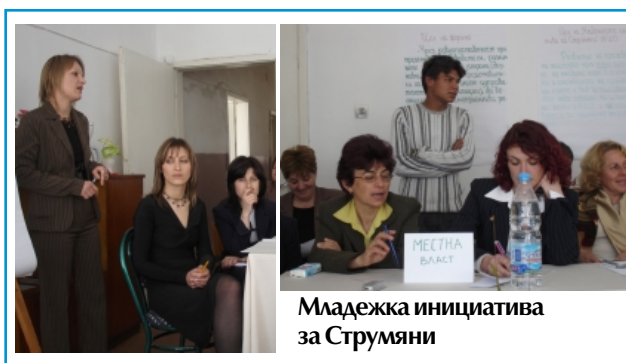
Дневен детски център „Аз мога“ - Илинденци

Повишаване на здравната култура на населението за водене на ефективна борба с вредителите по домашните животни - Център за развитие на Община Брацигово

Интеграция и социализация на ромските деца - с. Микрево

Младежка инициатива за Струмяни

Ангажираност на деца и младежи в неравностойно положение през свободното им време чрез овладяване на приложни изкуства - Сопот

Екипи SOS-приятелки - Сапарева баня

Общинска социална стратегия **Иновационна практика**

Категория

Предистория

Резюме

Идеята за създаването на Общинска социална стратегия е инициатива на Бизнес център - Пещера, насърчаван и подкрепян от видни общественици, учители, лекари, профсъюзни дейци, работодатели, представители на ромската общност, представители на лица в неравностойно положение, на държавни и общински институции, имащи отношение и мотивирани да работят за разрешаване на социалните проблеми сред лицата в неравностой-

но положение. След проведени консултации с представител на Фондация за реформа в местното самоуправление (ФРМС) и изясняване на необходимите процедури, БЦ - Пещера се зае с реализиране на идеята. Обединените усилия на местно ниво получиха финансовата подкрепа на ФРМС чрез фондация „Чарлз Стюарт Мот“ и от ноември 2005 г. започна практическата реализация на проекта.

Проектът „Общинска социална стратегия“, осъществен от Бизнес Център - Пещера и Община Пещера, е модел за създаване на стратегия за хора в неравностойно положение, отговаряща на потребностите на съвременното гражданско общество. За Община Пещера изработването на такава стратегия се превърна в належаща необходимост, тъй като голям процент от живеещите в нея са хора в неравностойно положение.

Практика

Изготвянето на общинска социална стратегия на нашите съграждани в неравностойно положение е процес, изискващ общи усилия за разработване и изпълнение; мобилизиране потенциала на гражданите; равнопоставеност на участниците; система от конкретни мерки за решаване на проблемите и преминаването им от личен в общ интерес, съобразена със спецификата на конкретната община.

Изпълнението на проекта стартира с представянето му пред обществеността чрез местните медии. Това предизвика интерес в средите на бенефициентите и бъдещите членове на Обществения съвет.

Започна подготовка за създаването на Обществен съвет, чрез срещи и разговори с представители на ромската общност, видни общественици, неформални ромски лидери, учители, лекари, профсъюзни дейци, работодатели, представители на държавни и общински институции, представители на лица в неравностойно положение, имащи отношение и мотивирани да работят за разрешаване на социалните проблеми на територията на общината, с цел подробно запознаване с идеята на проекта. На доброволен принцип и след проведено учредително събрание Общественият съвет (ОС)

стана факт. Негови членове станаха и 5 общински съветници, а останалите членове на ОС - Пещера бяха своевременно информирани за намеренията и вижданията на Обществения съвет.

Последва провеждането на семинарно обучение на членовете на ОС за механизмите на изготвяне на общинска социална стратегия.

Направихме анкета сред лицата в неравностойно положение, с цел идентифициране и анализиране на най-наболените им проблеми, анализът на анкетата бе една от опорните точки при писането на стратегията.

Следващата стъпка бе определяне на работни групи в следните направления: здравеопазване; образование; трудова заетост; малцинствени групи; инфраструктура и жилищна политика; хора с увреждания.

За по-добра координация бяха избрани председатели на работните групи и бе предложен график на заседанията по работни групи. Обобщената информация от анкетата бе предоставена на всяка от работните групи за формулиране на проблемите по направления, възможности за тяхното разрешаване и необходимите за това ресурси - финансови и човешки.

Според одобрения от членовете на Обществения съвет график, работните групи провеждаха ежемесечни сбирки. Идеята за избор на председатели на групите се оказа

работеща. Председателите на групите заедно с екипа по проекта осъществиха много добра координация, която се отрази положително върху работата им.

На всяка сбирка Общественият съвет и работните групи споделяха вижданията си за резултатите от работата до момента. Заседанията преминаваха под формата на дебат, в който взимаха участие всички присъстващи членове на Обществения съвет.

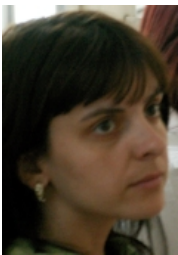
В последния месец от работата по стратегията се проведе обобщителен семинар на Обществения съвет. Работните групи по направления представиха писмено формулираните проблеми, предложенията и вижданията за тяхното разрешаване и необходимите за това ресурси - финансови и човешки. Представянето на информацията по групи протече на принципа на „запознаване с информацията, дискусия и окончателен вариант на предложенията“.

На този семинар Общественият съвет взе единодушно решение да продължи съществуването си, като се превърне в постоянно действащ орган, който да заседава ежемесечно и да подпомага изпълнението на стратегията.

След обобщителния семинар на Обществения съвет бе изработена цялостната стратегия, която бе внесена за разглеждане и приемане от Общински съвет - Пещера.

За повече информация се обръщайте към

Резултати

Надя Търпова
Бизнес център -
Пещера
Проект
„Общинска
социална стратегия“
nadia@bcpeshtera.org

Разработена е стратегия, която бе приета от ОС - Пещера на сесия през м. май 2006 г. и стана неразделна част от плана за развитие на Община Пещера.

Защитени са интересите на лицата в неравностойно положение, чрез активното участие на техни представители в работата на Обществения съвет. Нарасна самочувствието им на активни участници в гражданските процеси.

Чрез популяризиране работата на Обществения съвет се промени разбирането сред общността за важноста на проблемите, свързани с целевата група на проекта, засили се ролята на местните институции и гражданското участие.

Обединяването на усилията на общината, нестопанската организация в лицето на Бизнес център - Пещера и гражданството постигна баланс между нужди и интереси.

Повишаване на здравната култура на населението за водене на ефективна борба с вредителите по домашните животни

Иновационна практика

Категория

Предистория

Резюме

Обилните дъждове, лошата икономическа обстановка в страната, липсата на здравно образование и на конкретни мерки от страна на МНЗ доведоха до масово увеличаване на паразитите по животните, като някои от тях са опасни за живота на хората. За 2004 г. на територията на общината са регистрирани 12 ухапани от кърлежи и заразени с марсиска треска, **4 от които - със смъртен изход.**

Недостатъчната информираност на населението за опасността от фатално заразяване и липсата на осъзнаване на сериозността на проблема води до голям брой ухапани, но непотърсили здравна помощ. От друга страна, не само собственици на домашни животни са регистрирани като ухапани: дворовете, улиците и тревните площи са заразени. **Некоординираната индивидуална борба на собствениците на животни не е ефективна.**

Целта на проекта бе постигана на максимално добри резултати при водене на борба с вредителите по домашните животни, чрез съгласувани и координирани действия на населението и администрацията на Община Брацигово. Повиши се ефективността за водене на борба с паразитите по домашните животни, чрез използване на ресурси от местно ниво - медии и доброволци - най-вече млади хора, за трайно ангажиране на вниманието на населението от общината върху проблема. Мобилизирани бяха всички методи и средства за ефективни действия чрез повишаване здравната култура на населението и масовото му включване в процеса.

Практика

Началото на проекта бе поставено с 5-месечна информационна кампания. Бе проведена анкета за нагласите на хората. Младите хора от общината бяха мотивирани да участват в конкурс за представяне на най-интересен и полезен материал по темата. Бяха събрани 67 материала, като самите ученици номинираха за награждаване 7 от тях. Бе организирано публично обсъждане на проблемите с паразитите по животните в общината и на него бяха наградени победителите в конкурса.

През януари и февруари 2006 г. бяха излъчени 12 радиопредавания, подготвени на базата на постъпилите в конкурса материали.

Младите хора разпространиха 800 листовки сред населението и в училищата за по-нататъшна информираност на подрастващите.

В събирането, разпространението и разгласяването на информацията по темата на проекта бяха ангажирани широк кръг от хора - младежи, възрастни хора, служители от общината, служители от ДСП, учители, журналисти и много други. Това допринесе за позитивното отношение на населението и активното му включване във възстановяването на съоръженията и последвалото изкъпване на животните.

Окосени бяха 195 дка тревни площи в населените места от Община Брацигово; уловени бяха 10 броя бездомни животни. Окосването и напръскването с препарат на свободните тревни площи в населените места доведе до драстично намаляване на оплакванията от ухапвания от страна на населението.

Частично разрушените 2 съоръжения за изкъпване на животните, бяха възстановени. Възстановяването по проект на съоръжения е разумна инвестиция, която ще повиши с 40% ефективността на борбата с паразитите по животните. Те ще се охраняват и стопанисват от Община Брацигово.

Бяха обезпаразитени чрез изкъпване животните от 5 населени места от Община Брацигово (общо 3150 домашни животни - два пъти повече от планираното). Обезпаразитени бяха 943 частни обори на обща площ 155 дка.

За реализацията дейностите по проекта бяха наети 98 безработни от временна трудова заетост, ангажирани в окосването и почистването на тревните площи, и 9 души, ангажирани в изкъпването на животните.

Чрез реализацията на настоящия проект се постави началото на добра практика за водене на ефективна борба с паразитите по домашните животни. Както бе отчетено от проведената анкета 92% от анкетираните

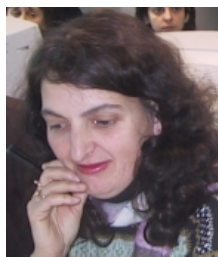
стопани на животни биха желали за една календарна година двукратно провеждане на обезпаразитяване чрез къпане.

Благодарение на настоящия проект се възвърна една добра практика, която се надяваме да стане традиция за водене на ефективна борба с вредителите по домашните животни.

Реализираният проект е с голямо значение за жителите на всички населени места в общината, посрещнат бе с всеобщо одобрение и мотивира масово участие в отделните дейности. В борбата с вредителите по домашните животни се включиха широк кръг заинтересовани: институции и организации с различен предмет на дейност и възрастова граница на участниците в проекта. Провокира се населението за съвместна работа с общината и ЦУРОБ, и самоинициативата за набиране на средства за обезпаразитяването на домашните животни.

Съществена роля за успеха на настоящия проект бе екипността и добрата координация в съвместната работа на партньорите по проекта - млади хора, Младежки дом - Брацигово, училищни ръководства, Община Брацигово, Бюро по труда, представители на бизнеса, местни медии.

За повече информация се обръщайте към

инж. Петя Георгиева
главен експерт
„Евроинтеграция“
Община Брацигово
тел.: (03552) 20 65
факс: (03552) 21 01
sibera@abv.bg

Резултати

■ Обединени са усилията на всички заинтересовани страни в дългосрочна информационна акция и е повишена здравната култура на населението за водене на ефективна борба с вредителите по домашните животни и болестите, предавани от тях. Драстично е намален броят на пострадали от паразити по домашните животни.

■ Подобрена е координацията между всички заинтересовани страни.

■ Има придобит опит, който да стане основа за бъдещи съвместни действия на всички заинтересовани страни в Община Брацигово.

■ Увеличен е капацитетът на ЦУРОБ за подготовка, реализация и отчитане на проекти, повишена е обществената значимост на ЦУРОБ като организация, предоставяща нужни и навременни услуги в полза на общността.

Клуб „Етническа култура“

Иновационна практика

Категория

Предистория

Резюме

В Пещера степента на развитие на гражданското общество е ниска - в града са регистрирани само две НПО. 35 % от населението са роми, 10 % турци, около 2 % армяни и по-малко от 50 % българи. Етническите групи не разполагат с организационни структури и духовни центрове, които да поемат ролята на медиатори в комуникацията с институциите. Единствена армянската общност създаде етнически клуб за съхраняване на културната традиция, но като затворена система в общността. Няма координация на гражданските инициативи за развитие на общ-

ността. Променящата се среда налага промяна вътре в самите етнически общности и най-вече в общуването с другите. Изисква се нов морал на етичен диалог и съпричастност за ново качество на живот. Традиционните малцинствени групи в града вече дефинират в публичното пространство потребност от промяна на обществената нагласа спрямо потенциала им. Предявяват претенции за нова роля в обществения живот. Читалището прие предизвикателството да катализира процеса на създаване на социален капитал чрез модернизация на общностите.

Пещера е известна с многообразието на различни етноси, най-големите от които са българи, роми, турци и армяни. С реализацията на проект „Клуб „Етническа култура“ бе постигнато насърчаване на гражданската инициатива за участие на малцинствените групи в социалния живот на общината. Чрез поредица от срещи, обучения, работни пътувания и участия в работа по стратегия и съвместни дейности и разработване на институционална рамка за участие на етническите общности при вземането на решения на местно ниво, бе изграден местен капацитет и бяха прокарани първи стъпки за съвместни дейности на неформалните лидери на етническите общности в града.

Практика

На свое заседание Настоятелството на читалището сформира работна група за среща с неформалните лидери на етническите групи за запознаване с намеренията. Отзовалите се на срещата проведоха разговори с хората от своята етническа група, на които представиха целите, плановете за дейности и очакваните резултати от реализацията на проекта.

Сформира се група от 20 човека, по 5 неформални лидери на всяка от основните етнически групи в града: роми, турци, армяни, българи. Те са мотивирани за работа в общностите и се включиха в обучителния курс и планирани дейности.

Обучението с лидерите на етническите групи за създаване на потенциал за развитие на общностите се проведе в почивните дни в периода от януари до април с лектор Елена Гюрова от Фондация „Мултиетническа инициатива за човешки права“. Курсистите получиха специално подготвени учебни материали по темите на обучението:

- „Развитие на местните общности“;
- „Въвличане на етническите общ-

ности в живота на общината“;

- „Участие на гражданите в процеса на вземане на решения на местно ниво“;
- „Решаване на конфликти“.

Осъществихме „Партньорство на местно ниво“ - обучително пътуване до Асеновград. Там бе споделян опит с „Обществата 21 век“ - НПО, която има утвърден иновативен опит в решаване на социални проблеми на общината.

Курсът завърши с връчване на сертификат. От анкетиранияте участници в курса получихме висока оценка за нивото на организация и очакван ефект от обучението.

С мотивираните да работят в общностите проведохме работни срещи за разработване на проект за статут и план за работа на клуба. След това насрочихме Учредителна сбирка на клуба.

Клуб „Етническа култура“ инициира 4 граждански дискусии за дефиниране на актуални проблеми на малцинствените общности.

Проведе се среща с ръководството на общинската администрация и Общинския съвет за обсъждане на споразумение за участие на гражданите в процеса на вземане на решения на местно ниво.

Като партньор на читалището в изпълнение на заложените дейности Община Пещера участва на експертно ниво в разработването на споразумението за сътрудничество за участие на гражданите в процеса на вземане на решения на местно ниво. Осигури безвъзмездно включване в програмите на Общинско радио Пещера и общински в. „Родопска искра“ плановете репортажи, предавания и статии и безплатно участие на Общински ансамбъл за народни песни и танци „Славейче“ в хепънинга „Всички сме деца на майката Земя“.

Клубът презентира дейността си с:

- Предавания и репортажи в местните медии (две кабелни телевизии, едно радио и два вестника).

- В гр. Трявна на национална кръгла маса по проблеми на културата в малкия град, организирана от Министерство на културата.

- На национален семинар на тема: „Културната интеграция - реалности и перспектива“, организиран в Пещера от Читалище „Развитие“, Министерство на културата и Национален съвет за сътрудничество по етнически и демографски въпроси към Министерския съвет на Р България.

За повече информация се обръщайте към

Резултати

20 души - медиатори на етническите групи, придобиха организационни знания и умения за участие на общностите в решаване на местни проблеми. Читалищното ръководство ще поддържа контакт и оказва съдействие в работата им за решаване на актуални проблеми на малцинствените групи.

Изграден е действащ Клуб „Етническа култура“ за въвличане на етническите общности в социалния живот на общината, който ще стане постоянно действаща форма на Читалище „Развитие“ за диалог и съвместна работа на етническите групи в града. Това намерение е разписано в „Програма за развитие на Читалище „Развитие“.

Подписано е споразумение между местната власт и клуб „Етническа култура“ за участие на гражданите в процеса на вземане на решения на местно ниво, с което се създаде институционална рамка за регламентиране на процеса.

По искане на Клуба през май 2006 г. ОбС - Пещера прие Програма за социално придобиване на ромите (разработена в предишен проект).

Проведен бе хепънинг „Всички сме деца на майката Земя“. По договореност с дирекция Култура на Общинска Администрация - Пещера става традиционно събитие в културния афиш на града като се включва в календарния план за тържествата и честванията

Създадохме нови и укрепихме стари партньорства.

Мария Златкова
секретар на
Читалище
„Развитие“ -
Пещера
тел.: (0350)

5681
GSM: 0886
049 222

razvitie_pestera@abv.bg

Настоятелство на СОУ „Отец Паисий“ - с. Микрево Община Струмяни

Интеграция и социализация на ромските деца

Иновационна практика

Категория

Социални дейности

Предистория

Резюме

В с. Микрево живеят 2324 жители, от тях 1000 - от ромски произход. От общия брой ромско население 80% са неграмотни и живеят под социалния минимум. Голяма част от тях са родители на ученици, които не посещават редовно училище и не са достатъчно мотивирани за необходимостта от това. Училището в с. Микрево е най-

голямото в Община Струмяни. В него се обучават 247 ученици от I до X клас, като сред тях децата роми са около 40%. Основният проблем, с който се сблъсква училищното ръководство и преподавателите, е задържането на ромските деца в училище и предотвратяването на ранното им отпадане от учебния процес.

Проектът бе насочен към онази част от ромските деца, застрашени от отпадане от училище, които не могат да се интегрират в обществото. Едновременно с това се целеше предоставяне на възможност за творческа изява на децата. Чрез атрактивни извънучилищни дейности бе постигнато привличане на ромски деца и задържането им в училище.

Практика

В центъра на усилията на екипа стояха около 80 деца от ромски произход, 45 от които - в неравностойно социално положение, подлежащи на задължително обучение, които не посещават учебни занимания и са застрашени от отпадане от училище. Първата крачка, която предприе екипът ни, бе посещение на ромските семейства с цел събиране на информация за потребностите на целевата група и представяне на идеята на проекта. По този начин създадохме добра основа за взаимодействие и пряк контакт с родителите на децата. Чрез широка дискусия с представителите на ромската общност, неправителствени организации, местна власт и други заинтересовани страни представихме нуждата и предимствата от ограмотяването и редовното посещаване на училище от ромските деца и обсъдихме ролята на родителите в този процес. Присъстващите родители от ромската общност показаха заинтересованост и предложиха свои представители, които да бъдат в помощ на училищното ръководство.

Следващата инициатива бе провеждане на кампания за събиране на дрехи и обувки за крайно нуждаещите се ромски деца. С помощта на служители от дирекция „Социално подпомагане“ изготвихме списък на

крайно нуждаещите се деца и инициирахме благотворителна кампания за набиране на дрехи, обувки, тетрадки, учебни помагала. В кампанията активно се включиха училищното настоятелство, учители и ученици, жителите на селото.

В рамките на проекта освежихме помещението за хранене на учениците от I до IV клас в училището, като създадохме по-чиста и приятна обстановка. Благодарение на извършения ремонт успяхме да създадем приятна, топла и уютна среда за децата, които ползват ежедневно помещението за хранене и като цяло подобрихме условията за здравословно хранене, съгласно изискванията на ХЕИ.

Едновременно с това започна работа и по сформирането и заниманията на групите по интереси за ромските деца от училище. Бе създадена група „Децата роми творят“, театрална група, състав „Ромски ритми“, спортна група и група за начални компютърни умения. Всяка една от групите провеждаше занятия веднъж седмично в рамките на един астрономически час и интересът от страна на децата бе много силен, тъй като в тези инициативи се включиха над 30 деца.

Включихме изяви на всички групи в различни общински и общоселски прояви - заедно с останалите ученици от училището. Чрез работата на учениците в групите по интереси и съобразно техните желания, успяхме

да създадем по-добра социална среда и възможности за изява, като едновременно с това повишихме техния интерес към учебния процес и подобрихме посещаемостта им в училище.

С помощта на средствата по проекта закупихме спортни екипи за учениците от спортната група; с помощта на родителите на ромските деца ушихме и сценични костюми за театралната и танцовата групи. Осигурихме необходимата за групите по интереси музикална техника и проведохме обучителни курсове по начална компютърна грамотност за децата, които проявиха интерес в тази област. За друга част от учениците организирахме екскурзия с учебна цел до „Арт център“ в с. Илинденци, за да ги запознаем с природните забележителности на територията на общината (тези деца до момента не бяха напускали селото).

За всяка проява на групата „Децата роми творят“ осигурихме необходимите материали за организиране на изложби и конкурси, където имаха възможност да покажат творбите си. Голяма част от проявите бяха подпомогнати от Читалищното настоятелство при Читалище „Братя Миладинови“ - с. Микрево, а някои награди бяха осигурени от партньори от частния бизнес, като учителите в групите по интереси работиха на доброволни начала.

За повече информация се
обръщайте към

Лиляна Велкова
с. Микрево 2826
Община Струмяни
тел.: (07434) 3005
sou_mikrevo@abv.bg

Резултати

■ Повиши се интересът у учениците към учебния процес и заинтересоваността у децата и родителите от ромската общност към нуждата от образование; Успяхме да повишим степента на редовна посещаемост от страна на ромските деца в училище;

■ Учениците от ромски произход имаха възможност да се включат в различни извънкласни форми на

обучение, съгласно техните интереси; Повиши се самочувствието на ромските деца в селото като можещи и отговорни;

■ Създадохме добра основа и условия за продължаване на тези занимания с децата в училище като инструмент за тяхното задържане и повишаване на интереса им към учебния процес.

Образованост - ценност и необходимост за развитието на младите хора в село Сливница

Иновационна практика

Категория

Предистория

Резюме

В началото 2005 г. в Община Кресна се проведе среща дискусия с участието на широк кръг хора - представители на различни институции и организации, работещи на територията на общината. На тази среща се поставиха въпроси за предизвикателствата и новостите на деня, свързани с разнообразяване на свободното време и извънучилищните форми на обучение на младите хора в общината. Особено внимание беше отделено на децата от ромски произход

и децата от социално слаби семейства от село Сливница, които имат ограничени възможности за достъп до допълнителни форми на развлечение, а едновременно с това често са участници в противообществени прояви. По време на обществената дискусия се зароди идеята за проект, чрез който да се създаде добра възможност за включване на децата от село Сливница в нови форми на занимания през свободното време, в крак с новите комуникационни технологии.

Чрез проекта се създадох по-добри условия за достъп до новите технологии и комуникации за децата от селото, с активно включване на децата от ромски произход и от социално слаби семейства. Младите хора имаха възможност да се включат в инициативи и обучения за подобряване на уменията и познанията им в областта на работа с компютър, Интернет, създаване на Интернет-страница, ползване на електронна поща и работа с Microsoft office чрез практическо дългосрочно обучение. Добавена стойност на инициативата бе повишеното разбиране и социалната отговорност у децата към проблемите на хората в бедност.

Практика

Изпълнението на проекта стартира с представянето му пред обществеността чрез местните медии. Община Кресна закупи необходимите строителни материали и с помощта на родители и младежи доброволци беше извършено освежаване на помещението, където се предвиждаше създаването на компютърен клуб за децата. Тъй като стените на помещението са всъщност прозорци, по инициатива на децата започва изработване на щори. На децата помага и фирма ЕТ „Люба Стойкова“, която закупи картон, лепило, ножчета за рязане на картон и линеал за чертане. В резултат на това прозорците на клуба бяха изцяло покрити с цветни щори, създадени от децата.

Секретарят на читалището проведе среща с учениците в ОУ „Петър Берон“ - с. Сливница, по време на която бяха записани желаещите да посещават

курса за обучение по начална компютърна грамотност. На тази среща се разбра, че има много деца извън целевата група, желаещи да посещават курса. Екипът по проекта взе решение да бъдат записани всички, защото това ще доведе до по-ефективно приобщаване и полезни занимания за децата.

Закупени бяха два броя компютри и външна антена за достъп до Интернет, чрез които се осигури нужната техническа база за провеждане на обучителните курсове. Сформирани бяха две групи от ученици (първата от I-III клас, а втората - от V-VIII клас), които веднъж седмично посещаваха заниманията по компютърна грамотност в читалището. Децата нарисуваха електронни картички за празниците Коледа и Нова година, които подариха на възрастните и самотни хора от селото.

В края на обучението децата преминаха през тест за проверка нивото на усвояване на материала и показаха

добри резултати. На най-напредналите се връчиха грамоти, а на всички останали - удостоверения за успешно завършване на компютърно обучение по проект „Образованост - ценност и необходимост за развитието на младите хора“.

Децата участваха активно при събирането на информация и снимков материал, нужни за създаването на Интернет-страница на село Сливница. Събраната информация бе обработена и с помощта на преподавателя по компютърна грамотност бе създадена Интернет-страницата на селото: www.seloslivnica.hit.bg, която във времето ще се допълва и обогатява. Виждайки положителния ефект от лесния достъп до информация чрез Интернет и ползата за децата на селото, фирмите ЕТ „ТЕМБО“ ООД и ЕТ „Люба Стойкова“ се ангажираха да подпомогнат финансово читалището за закупуването на принтер, който бе поставен също в компютърния клуб.

За повече информация се
обръщайте към

Резултати

Наско Милев
Кметство, с.
Сливница,
Община
Кресна
тел.: (07433)
2212
n.milev@abv.bg

Чрез изпълнението на проекта се повиши образователното ниво и компютърната грамотност на децата от с. Сливница, в това число на деца от ромски произход и социално слаби семейства. Чрез практически насочени дългосрочни занимания децата придобиха умения и познания за новите информационни и комуникационни технологии и откриха нови възможности за общуване, за разнообразяване и стойностно оползотворяване на свободното време.

Създадена е материална база, която ще бъде използвана за бъдещи обучения и занимания на младите хора от селото.

Разширява се дейността на читалището, осигурява се по-голям пакет административни услуги за местните хора и фирми.

Проектът обедини усилията на читалище, местна власт, местен бизнес и местни жители в постигане на обща цел.

Сдружение с нестопанска цел „Настоятелство на ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ с. Илинденци, Община Струмяни

Дневен детски център „Аз мога“ **Иновационна практика**

Категория

Социални дейности

Предистория

В ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ в Илинденци се обучават 90 ученици. В момента не само в училището, но и в селото липсват организирани форми и материална база за провеждане на занимания по интереси, туризъм и спорт. Настоятелството на основното училище, съвместно с училищното ръководство, общественици и общинското ръководство се ангажираха да намерят начин да разнобразят фор-

мите за оползотворяване на свободното време на децата в селото. Така се роди идеята за създаване на Дневен детски център „Аз мога“, чрез който да се създаде среда за развиване творческите изяви и възможности на децата. Проектът бе одобрен от ФРМС и финансиран от Фондация „Чарлз Стюарт Мот“ по Програма „Подобряване на социалната среда“.

Резюме

За първи път в общината бе създаден дневен детски център, в който децата и младежите от с. Илинденци се ангажираха в творчески и художествени инициативи и приложни изкуства като извънкласна форма на занимание. В създадените клубове по интереси се включиха над 40 деца. В рамките на Дневния детски център „Аз мога“ се сформира фолклорен клуб, клуб на младия художник и талант и спортен клуб. Активното участие на децата в занятията, в празниците на селото и общината доказаха, че Детският център е успешна форма за създаване на възможности за изява на младите хора от селото и интересен начин за общуване помежду им.

Практика

Проект „Дневен детски център „Аз мога““ цели да разкрие възможностите за изява на децата и младежите от село Илинденци, Община Струмяни, чрез създаване на среда, в която те да могат да се включват активно в културния и обществен живот на селото и общината, да осмислят свободното си време и да развият творческите си възможности чрез формиране на нови знания и умения.

Основна целева група са ученици от I до VIII клас на възраст от 7 до 15 години, учащи в ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“, село Илинденци. За осъществяване на проекта допринесе сътрудничеството между училищното настоятелство, училищното ръководство и местната власт. На проведената среща с тях председателят на настоятелството ги запозна подробно с проектната идея. Представителите на местната власт, родителите и обществеността одобриха подетата инициатива и изявиха желание да участват с доброволен труд в нейната реализация.

След проучване потребностите на децата от селото бяха сформирани три

групи по интереси - фолклорен клуб, клуб на младия художник и талант и спортен клуб. Над 40 деца се включиха в създадените клубове по интереси. С помощта на родителите бе ремонтирано и оборудвано помещение за дневен център в сградата на училището. Закупени бяха материали за работа на клубовете по интереси. Чрез участието си в различните групи по интереси децата имаха възможността да спортуват активно, да изработват предмети и рисуват, да пеят и танцуват, наставявани от своите преподаватели.

Младите хора от Дневния детски център взеха участие в провеждания традиционен празник на селото „Панаир на виното“, в ежегодния празник на общината, във Великденската благотворителна изложба, като изработиха предмети, картини, плакати и се включиха в театрални и музикални постановки.

За радост на децата бе организирана и познавателна екскурзия до София с участието на децата от Дневния детски център.

Изключително интересно събитие бе и изцяло подготовеният от децата хепънинг на открито под надслов „Моето село“,

който се проведе в седмицата на младите таланти, организирана от Детския център. Хепънингът се проведе в неформална културна среда, на открито, в съществуващия „Арт-център“ - Илинденци. По време на хепънинга децата представиха своя музикална програма, демонстрираха наученото и създаденото по време на работата на групите по интереси. Групата „Млад художник“ проведе конкурс „Рисунка на асфалт“. Младите музиканти организираха надпяване и надиграване, а групата „Млад спортист“ проведе състезание по ориентиране. Инициативите се провеждаха съвместно и с подкрепата на всички институции и местната общност. По време на хепънинга младите таланти имаха възможност да се срещнат и обменят идеи с местни изяви творци.

Създаденият дневен център е една от най-големите инвестиции, свързана с културното и творческо развитие на децата от селото.

За повече информация се обръщайте към

Димитрина Урдова
с. Илинденци 2833
Община Струмяни
тел.: (07434) 20-16

Резултати

С осъществяването на проект „Дневен детски център - „Аз мога““ се създаде благоприятна и интересна среда участие и творчески изяви на ученици от селото, като едновременно с това се допринесе и за по-пълноценното осмисляне на свободното им време и участие в културния и обществен живот на селото и общината.

Дневният център разполага с оборудвана и осигурена материално-техническа база и изработена цялостна система за провеждане на занятията по интереси, което осигурява устойчивост на резултатите и Центърът ще продължи да работи и занапред.

Равен старт - компютърно обучение за деца и възрастни от с. Пчелин

Иновационна практика

Категория

Предистория

Резюме

Преди реализирането на проекта жителите и най-вече младежите от с. Пчелин нямаша достъп до новите технологии. Единственият компютърен клуб, който жителите на селото могат да ползват, беше на територията на град Костенец. Една от инициативите на децата, живеещи в селото, и на по-

младите жители, беше да бъдат организирани курсове за компютърно обучение. Това беше голяма необходимост и за техните родители, тъй като социалният статус на местното население не е висок и жителите на селото нямаша възможност да посещават такива курсове извън населеното място.

С този проект се осигури равен достъп до информация и умения за боравене с нови технологии на децата и възрастните в село Пчелин и се създадоха умения за равно участие на пазара на труда. В рамките на проекта се създаде компютърна зала в читалището и се обучиха 50 човека за работа с компютри. С осъществяването на дейностите се даде възможност за развитие и пълноценно оползотворяване на свободното време на младите хора, за проява на активност, инициативност и работа в екип. Реализацията на проекта има огромно значение за самочувствието на младите хора от с. Пчелин (300 души население).

Практика

В рамките на проекта беше освежена зала в сградата на читалище „Просвета“ (вкл. обезопасена с решетки и аларма и застрахована), залата беше оборудвана с 6 компютъра (2 бяха закупени по проекта и 4 - получени от Община Костенец), принтер и скенер. Младите хора се включиха активно и с желание в дейностите по проекта и ремонта на залата.

Започвайки от февруари 2006 г. се проведе 4-месечно компютърно обучение на деца и възрастни, които изучиха работата с приложение на MS office, подготовка на CV и мотивационно писмо. 50 човека получиха сертификати. Община Костенец осигури част от оборудването и обзавеждането на залата. Компютърната зала се превърна в едно от най-посещаваните от младежите места. Проведеното обучение беше за усвояване на умения, които вече са неделима част от съвременните изисквания за намиране на работа и целта му беше постигане на равен старт, оползотворяване на свободното време и преодоляване на

социалната изолация на жителите на с. Пчелин.

Така на много от децата се даде възможност да се научат да работят с компютър и нови програми, да наваксат пропуснатото в училище и бе осигурено полезно занимание в свободното им време.

Партньори по проекта бяха Община Костенец, кметство - с. Пчелин, ЕТ „М. Грозданов“. Активно съдейства с безвъзмездна работа по проекта и доброволката от Корпуса на мира към Община Костенец Меган Братфийлд.

Проектът бе финансиран по програмата „Подобряване на социалната

среда“ на ФРМС и бе реализиран от ноември 2005 г. до юни 2006 г.

За местните хора в с. Пчелин това беше първият контакт с компютърните и съвременните информационни технологии. Проведени бяха курсове по компютърна грамотност на 47 човека от лицензирана фирма и на 20 човека по индивидуална програма. Успешно завършили обучението - 75 %.

Компютърната зала в читалището е материална база за реализация на по-нататъшни проекти и обучение на деца и възрастни, както и за предоставяне на компютърни услуги за осигуряване самоиздръжката на дейностите и след приключване на проекта.

За повече информация се обръщайте към

Татяна Лазова,
с. Пчелин,
Община Костенец
тел.: (07147) 247
tatiana_lazova@mail.bg

Резултати

Беше ангажирано свободното време на децата с полезни и интересни занимания и бяха получени познания, които да повишат тяхната конкурентноспособност в бъдеще.

Налице е реализиран пилотен проект на читалището с помощта на местната общност и доброволци, което повиши доверието в НЧ „Просвета“, кметството и общината. Като цяло се промениха нагласите в голяма част от местното население относно възможностите за реализиране на

идеи, инициирани от общността и перспективите за развитието на населеното място.

Изграден е местен капацитет за изготвяне и управление на проекти.

Изграждане на информационен център при читалище „Заря“ - с. Вакарел

Иновационна практика

Категория

Предистория

Резюме

На територията на с. Вакарел живеят 2295 души. Поради отдалечеността и липсата на удобен транспорт от общинския център гр. Ихтиман, за повечето от жителите на с. Вакарел получаването на информационни, копирни услуги е свързано с много-

кратни посещения в общинските и областни служби. Това предполага финансови разходи, необходимо свободно време. Поради което от години необходимите справки се извършват поединично, често не навреме.

Изграждането на информационен център към читалище „Заря“ - с. Вакарел осигури достъп по електронен път на населението до информационни масиви на различни институции, организации и справочници - услуга, която във Вакарел не се предоставяше и създаваше дискомфорт сред населението, особено сред младите хора.

Практика

Реализирането на проекта започна с осъществяване на помещение за обособяване на офис. Тези дейности бяха извършени с труда на читалищни служители и младежи доброволци.

Бе оформено едно работно място с персонален компютър, компютърно бюро и копирна машина за обслужване на населението и размножаване на различни документи. Доставен е лазерен принтер за разпечатване на документи, справки и попълване на формуляри.

Сключен бе договор за предоставяне услуга „Достъп до Интернет“. Регистриран бе електронен пощенски адрес - zaria1902@abv.bg

За гарантиране устойчивост на резултатите бе определена цена от 0,06 лв. на 1 страница при копиране и цена 0,10 лв. на 1 страница разпечатка на принтер. За учащи и пенсионери услугите са безплатни.

Направена беше едногодишна регистрация в znam.bg - Българският портал на знанието - за нуждите на учащи и младежи в с. Вакарел. Услугата се търси изключително много при подготовка на тестови и курсови работи, като за учащи тя е безплатна.

Бяха изработени информационни лис-

товки в два варианта, извършена бе презентация на информационния център посредством разпространение на материалите в магазинната мрежа, частни фирми, училище и училищен вестник, и на обозначените за обявления места в с. Вакарел и гр. Ихтиман.

Осъществена бе връзка с дирекция „Социално подпомагане“ и от 1 март на Центъра бяха предоставени бланки за формуляри, които населението най-често подава, а именно: молба-декларация за месечни помощи на непълнолетни деца, молба-декларация за получаване на помощи за отглеждане на дете до 1 год. от неосигурена майка, за получаване на еднократна помощ при раждане на дете, молби за социална интеграция, молби за отопление на възрастни и др. Бланките могат да се попълват в Центъра, за да се облекчи достъпът на жителите на с. Вакарел до административните услуги.

Всеки вторник в Центъра се предоставят безплатни консултации според новия Закон за интеграция на хората с увреждания, консултации при възникнали социални, пенсионни и здравни проблеми пред съответните институции - Министерство на труда и социалната политика, НАП, ТЕЛК и Здравната каса (по проект „Мобилен консултативен център“).

Засилен интерес от реалното функциониране на центъра се забелязва сред мла-

дежите, учащите, които намират необходимите им материали в подходящи интернет страници, онлайн енциклопедии и търсачки, www.znam.bg, www.dechica.bg и др., чрез тях учениците намират зададените им от учителите теми. Очаква се включването на електронните учебници, за да могат децата на с. Вакарел да имат достъп и до тази съвременна форма на обучение.

С реализирането на проекта жителите на с. Вакарел получават достъп до информация по различни проблеми: социално подпомагане; здравно осигуряване; бизнес информация; информация за земеделски производители; информация за учащи; информация за свободни работни места на пазара на труда; попълване на документи до институции (Дирекция „Социално подпомагане“, Дирекция „Бюро по труда“, Национален осигурителен институт).

Работата по проекта бе представена в отчета на кмета на Община Ихтиман за 2005 год. и на заседания на постоянните комисии към Общински съвет - Ихтиман.

Общата стойност на проекта бе 3000 лв., като 82% от тях бяха предоставени като финансиране от ФРМС и Фондация „Чарлз Стюарт Мот“, а 18% бяха осигурени от Читалище „Заря“ - с. Вакарел като собствен принос.

За повече информация се обръщайте към

Резултати

Маноела
Зафирова
секретар на
Читалище „Заря“
с. Вакарел
ул. „Св. Патриарх
Евтимий“ 7
тел./факс: (07143)
2773
zaria1902@abv.bg

Постигнатите досега резултати са обещаващи. Регистрират се среднодневно от 5 до 10 посещения. При реализирането на проекта се получи добро взаимодействие с кмета на Община Ихтиман, общинска администрация и общински съвет. Проектът получи популярност и благодарение на разпространение бюлетин на ФРМС, тъй като бяхме потърсени за контакти от Народно читалище „Зора 1899“ - с. Никюп, общ. Велико Търново.

Създаването на „Информационен център“ е адекватен отговор на общест-

вена потребност от получаването на навременна и актуална информация от жителите на с. Вакарел по отношение на институциите, от които могат да намерят съдействие, правата и задълженията им, полезна информация за пазара на труда, социални дейности, за учениците - достъп до богати информационни ресурси.

Народно читалище „Сергей Румянцев“ - с. Капитан Димитриево Община Пещера

Читалището - Отворени Врати за
Европа и Комуникации (ЧОВЕК)

Иновационна практика

Категория

Предистория

Резюме

Малкото полупланинско село Капитан Димитриево (1200 души население) нямаше връзка с глобалната мрежа. Разположено в полите на Родопите, то е заградено от Бесепарските хълмове, които затрудняват достъпа на сигнала. Кабелните оператори, доставчици на Интернет услуги, нямаха икономически интерес да изграждат мрежа. Стандартът на живот не позволяваше всеки заинтересован сам да поеме разхода. В училището има оборудван компютърен кабинет, но децата не можеха да се обучават на работа в

Интернет. Завършилилите преди 7-8 години образованието си изобщо нямат компютърна грамотност, а хората, които работят другаде и живеят в селото, както и служителите в кметската администрация нямат достъп до глобалната мрежа. Това превръщаше селото в обществена спалня, спираше развитието му и растеше заплахата от повишаване на разликата в образователната подготовка на деца и млади поради липса на равен достъп до образование и информация, както и обезлюдяването му в дългосрочен план.

С реализацията на проекта Читалище „Сергей Румянцев“ - с. Капитан Димитриево успя да преодолее информационната откъснатост на жителите на селото, като осигури интернет връзка. От тази възможност впоследствие се възползваха училището, кметската администрация, здравната служба, детската градина, отделни семейства, както и училището в съседното село Радилово. Владеенето на работа с компютър се приема от ООН за основно умение, наравно с писането и четенето, а липсата на Интернет свързаност води до маргинализиране на цели групи от обществото. Именно тези два елемента на съвременните социални изисквания бяха осигурени на жителите и децата на селото.

Практика

Вече 97 години Народно читалище „Сергей Румянцев“ е средище за духовния живот на местното население. За будните читалищни дейци от първостепенно значение е развитието и обогатяването на културния живот на хората, както и съхранението и популяризирането на ценните български традиции.

През 1934 година читалищните дейци купуват първото за с. Капитан Димитриево радио „ТЕЛЕФУНКЕН“, което се слуша от цялото население. След 72 години пак читалището на селото бе пионерът, който свърза жителите на селото с най-демократичния информационен ресурс - световната мрежа.

Поради спецификата на географското положение на селото интернет-доставчиците твърдяха, че е невъзможно постигането на свързаност, а поради липсата на достатъчен брой частни абонати интересът на доставчиците за прокарване на кабелен Интернет не беше мотивиран.

В тази ситуация ръководството на читалището потърси алтернативно решение и то беше намерено и реализирано -

безжичен достъп до Интернет. Бе оборудвана и една свързана с интернет работна станция в самото читалище.

С ползване на базата на училището в селото бяха проведени три едномесечни курса за работа с интернет и придобиване на компютърна грамотност: курсът за ученици от осми клас бе завършен от 43 деца; курсът за завършили образованието си преди 7-8 години бе посетен и завършен от 15 души и 17 безработни жени и майки също преминаха успешно обучението.

Възползвайки се от възможностите на безжичната интернет-връзка, в интернет се включиха също така кметството, училището (така най-сетне компютърната зала на училището придоби истински смисъл), много граждани. В интернет се включи и училището в съседното село в Радилово.

Среднодневно работната станция в читалището се посещава от 10 деца и младежи, които търсят в интернет информация за зададени в училище теми, реферати, курсови работи, общуват с приятели. От създадената нова форма на комуникация се възползват и възрастните жители на селото - получават се спешни известия по семейни поводи, четат се вест-

ници онлайн, бе преодолян страхът от новата комуникационна среда и бе скъсено разстоянието между поколенията.

Жителите на селото търсят и онлайн формуляри за предоставяне на услуги в публичната сфера - от общински и държавни органи, НОИ и др., правят се справки по закони и кодекси, попълват се и се изпращат CV във връзка с търсене на работа, студенти проверят информация за кандидатстудентски изпити и т.н. Интернет е често ползвана форма за търсене на коли и техника втора ръка, възможности за почивка и туризъм. Работещите в малкия и средния бизнес издирват адреси, лица, фирми и пазари и т.н.

Разбира се, младите хора активно комуникират със свои връстници от други градове и чрез чат.

НЧ „Сергей Румянцев“ се превърна в мощен източник на информация, като осигури интернет достъп за училищата в двете села - Радилово и Капитан Димитриево, и постави на нови основи обучението и образованието на 150-те деца в двете села; създадена бе възможност за ново качество на административното обслужване на жителите на селото чрез осигуряване на интернет връзка и на кметската администрация.

За повече информация се
обръщайте към

Резултати

Стоянка Иванова
4589
с. Капитан
Димитриево,
Община Пещера
тел.: (03559) 369

chitalishte_k.dimitriev@abv.bg

Осигурена е устойчивост на резултатите на проекта чрез:

- Сключен договор за безплатна доставка на интернет за срок от 5 години!

- Всички читатели на библиотеката, заплатили годишна читателска карта, получават по един час седмично ползване на компютър и интернет.

С предоставяне на безжичния интернет сигнал бе преодоляна инфор-

мационната изолация на с. Капитан Димитриево.

Повиши се самочувствието на жителите на селото и бяха направени първи стъпки към изравняване условията на живот в селото и града.

НЧ „Сергей Румянцев“ изпълни отново пионерската си роля, като доведе в селото съвременната платформа за общуване и информация и утвърди името си на граждански отговорна и проактивна институция.

И ние сме част от света

Иновационна практика

Категория

Предистория

Резюме

На територията на село Горна Козница, Община Бобов дол, живеят 40 деца, които се чувстваха откъснати, с ограничени връзки с останалия свят, липсваха им интересни занимания в селото, които да осмислят и разнообразяват свободното им време. Невъзможността да осъществяват контакт в глобалната мрежа на Интернет ги караше да търсят големия град. Хората от селото бяха лишени от възможността да получават необходимата информация и административни услуги,

имаха ограничен достъп до съвременни средства за комуникации, както и нужда от нови форми за развлечения и забавления. Всичко това можеше да бъде осигурено чрез реализация на идеята на местни хора и създаване на Клуб за комуникации, където възрастните хора да получават съответната информационна и административна помощ, а свободното време на младите хора да бъде осмислено и разнообразено.

Екипът на проекта успя да мобилизира жителите на селото, за да преустроят занемарена и пустееща стая, в която отвори врати първият и единствен в селото **Клуб за комуникации**, където младите хора намират интересни начини за оползотворяване на свободното си време чрез достъп до компютри и възможност за участие в обучителни курсове по компютърна грамотност. Клубът дава нови възможности и за възрастните хора в селото - там те получават информационна и административна помощ, провеждат различни инициативи за по-пълноценен социален живот. Засега тяхно любимо занимание си остава проекцията на български филми.

Практика

Читалище „Александър Димитров“ кандидатства за реализация на проекта в рамките на Програма „Подобряване на социалната среда“ на ФРМС, финансирана от Фондация „Чарлз Стюарт Мот“. Проектът за създаване на Клуб за комуникации успешно се пребори с други конкурентни проекти и бе одобрен за реализация и финансиран. Основен изпълнител на проекта беше читалището, което затвърди ролята си на носител на богати идеи на местно ниво и фактор за запазване на българската книжовност, традиции и култура.

С помощта на вестник „Дупница“ и множество обяви за стартирането на проекта общността беше информирана за неговата същност, цели и задачи. Местното население прояви голям интерес към създаването на Клуба. Беше организирана доброволна акция за събиране на финансови средства, закупиха се материали и петима души от селото с доброволен труд ремонтираха помещението, където се помещава Клубът за комуникации. Разбиране и подкрепа полу-

чихме и от представителите на местната власт - кметът предостави за безвъзмездно ползване най-подходящото помещение, намиращо се на стратегическо място - в близост до кметството, пощата, здравната служба, Дома за деца с увреждания, библиотеката.

В рамките на проекта бяха закупени четири броя компютри, а средствата за оборудване на помещението с офис-мебели осигуриха дарители. Официалното откриване се оказа интересно и любопитно събитие в малкото и закътано в планинското подножие селце. Присъстваха представители на пресата и местните кабелни телевизии, председателят на Общинския съвет в Община Бобов дол, дарители, партньори по проекта, жителите на селото, ученици и млади хора. За първи път не само в селото, но и на територията на общината бе създадено средище от подобен вид и хората проявиха голям интерес и гордост, че заедно са подпомогнали създаването на Клуба за комуникации.

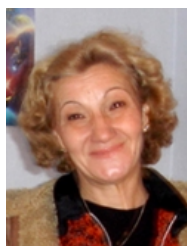
Проведах се обучителни курсове по компютърна грамотност за всички деца и онези от възрастните, които никога не бяха работили с компютри, но преодоляха

стъписването си пред новата техника.

Клубът работи успешно и предлага възможности за комуникация и достъп до компютърни и административни услуги на хората от селото. Чрез Клуба за комуникации хората прекарват незабравими часове с любими актьори по време на излъчване на български филми веднъж седмично и дори сами търсят и намират компакт-дискове за обогатяване на колекцията с филми. Посетителите се научиха да търсят услугите на Клуба и да получават навременно административно и информационно съдействие за оформяне на документи, формуляри, писма, пълномощни и т.н.

Младите хора и най-вече децата са редовни посетители на Клуба. През ваканцията проведохме състезание за компютърни игри и връчихме награди на най-добрите. Това беше незабравимо преживяване за тях. Чести посетители са и три деца от Дома за деца с увреждания и любимо тяхно занимание е да гледат детски анимационни филми. Посещенията в Клуба засилиха и интереса към библиотеката, която се намира непосредствено до него.

За повече информация се обръщайте към

Росица Арсова
с. Горна Козница
2687
Община Бобов
дол
обл. Кюстендил
тел.: 0887/
635710

Резултати

Създадохме средище за социални контакти, чрез което хората от селото получават информация както за събитията по света, така и за новините от общината, стават съпричастни със съдбите и проблемите на общността, докосват се до класическите и най-новите постижения в областта на киното и науката. Всичко това повиши информираността на населението в областта на новите технологии и комуникации. Създадохме благоприятни условия за внедряването на нови и

атрактивни форми на разнообразяване на свободното време.

Успешната реализация на проекта е живо доказателство как чрез модерни и съвременни технологии можем да приобщим хората и да ги върнем отново в културните и духовни средища - читалищата и да запазим българските традиции и бит. И едновременно с това - да отворим прозорчето и осъществим връзка с останалия свят, където все повече навлизат новите модерни технологии и начини на комуникация.

Спорт за свободното време
на децата от с. Пчелин

Иновационна практика

Категория

Предистория

Резюме

В с. Пчелин, което се намира на 80 км от София и е част от Община Костенец, постоянно живеят 334 души. Децата от селото посещават училище на 8 км от населеното място, чувстваха се изолирани, нямаха никакви възможности за занимания в свободното време и за развитие на физическата

култура. Децата изразиха желание пред членовете на читалищното настоятелство да бъде изградена спортна площадка и др. спортни съоръжения и да се организират състезания, които да осигурят пълноценно оползотворяване на свободното им време и развиване на спортни умения.

Реализирането на този проект осигури достъп до занимания със спорт и алтернатива за оползотворяване на свободното време на децата и младежите в с. Пчелин. По проекта се изградиха и ремонтираха спортни съоръжения, сформираха се групи и се проведоха спортни състезания. Неизползваната и полуразрушена база на читалището (с активното участие на местни доброволци) беше ремонтирана и превърната в място, привлекателно за децата и младежите от селото, където в момента те прекарват голяма част от времето си.

Практика

За реализирането на проекта беше изработен технически проект за спортна площадка от инженер от Община Костенец. С доброволен труд беше почистен дворът на читалището, изградена рампа за скейтборд и игрище за стрийтбол. Беше направен ремонт на неизползвана стая в читалището, закупени фитнес уреди и обособена зала за фитнес. Ремонтираха се тенис маса и люлка.

Младежите сами изработиха коша

за стрийтбол и с помощта и на по-възрастни жители на селото активно участваха в почистването, ремонта и изграждането на площадката.

В рамките на проекта бяха сформирани 8 групи по стрийтбол от деца и младежи от 6 до 18 год. възраст. Треньор на отборите бе доброволката от Корпуса на мира към Община Костенец Меган Братфийлд.

През юни месец бяха проведени състезания по стрийтбол с деца от други населени места от общината - Момин проход и от с. Костенец. Състезанията показаха, че за кратко време децата и младежите от с. Пчелин истински са овладели тайните на играта. Победителите получиха топки и федербал като награди.

Партньори по проекта бяха Община Костенец и Кметство - с. Пчелин, които оказаха съдействие за всички дейности и изработването на техническия проект.

Проектът се финансира по програма „Подобряване на социалната среда“ на ФРМС.

За повече информация се
обръщайте към

Татяна Лазова,
с. Пчелин,
Община Костенец
тел.: (07147) 247
tatiana_lazova@mail.bg

Резултати

1. 35 деца и младежи, активно занимаващи се със спорт. Създадена алтернатива за ограничаване на възможностите за разпространение на зависимостите. Повишено самочувствие на децата и младежите от с. Пчелин.

2. Ангажираност на местното население с доброволен труд за реализирането на проекти и сътрудничество с местните публични организации - читалище, местна власт.

3. Засилване на чувството за об-

щност между поколенията и различните групи от населението, решен местен проблем с активното участие на самите бенефициенти и местното население.

Сдружение на родители на деца с физически и ментални увреждания „Бъдеще 2002“ - гр. Сопот

Социални дейности

Ангажираност на деца и младежи в неравностойно положение през свободното им време чрез овладяване на приложни изкуства

Иновационна практика

Категория

Предистория

Резюме

Голяма част от децата и младежите със специфични образователни потребности и с нисък социален статус не се обучават и не посещават учебни заведения. За децата в риск е важно да се разсъждава в категориите на потенциала, на възможностите. В този смисъл е възможно да се насочи съхраненият им потенциал към овладяване на умения, свързани с техники

от приложните изкуства и занаятите. Създаването на условия за ангажираност на децата в неравностойно положение през свободното им време чрез овладяване на приложни изкуства би подобрило социалната им интеграция. Участието им в обществени изяви ще изгради у тях самочувствие за личностна значимост.

В продължение на 8 месеца деца в неравностойно положение, чрез иновационния подход, основан на социализация чрез изкуство и усвояване на техники и умения за професионална изява и реализация, постигнаха поставените цели: ангажираност през свободното им време; ненасилствена интеграция в общността; запознаване с традициите и занаятите в района чрез заниманията с местните занаятчии; изграждане на самочувствие за личностна значимост чрез нови форми на изява.

Практика

При съвместната ни работа с членовете на „Занаятчийски еснаф“ - гр. Сопот бе забелязан интерес у децата и младежите с увреждания към приложните изкуства и старите занаяти и те започнаха да посещават Центъра за стари занаяти, за да бъдат обучавани в техники от традиционни за региона занаяти - дърворезба, тъкачество, ножарство.

Планираните и извършени дейности по настоящата програма ни помогнаха да разширим контактите си с други организации, което, от своя страна, ни накара да разширим и разнообразим с дейности плана на Семейно-консултативния център.

Стъпките, които изминахме, бяха много - тръгнахме от изграждане на добър екип от специалисти и родители, които си поставиха за цел да променят виждането на обществото относно хората с увреждания. Преди това ни беше необходима информация за съществуващите нагласи у масата деца и младежи, която получихме от анкети. След като проучихме нагласите и интересите у децата от масовите училища, сформирахме групи деца за работа, според предварително уточнени критерии. Доброволно група приложници и занаятчии обучиха спе-

циалистите, работещи с децата с увреждания, в техники от приложните изкуства и така започна работата на децата по ателиета. А те бяха: **Ателие по тъкачество и бродиратство, Ателие за изработка на бижута, Ателие за декорация на грънци, Ателие за работа с хартия и текстил, Ателие за работа с природни материали.**

Естествено, за да покажем потенциала и възможностите на лицата с увреждания, необходимо бе да направим изложби с произведените сувенири. Тук помогнаха добрите ни взаимоотношения с партньорите по проекта - Община Сопот, ОДЗ - „Приказен свят“ - гр. Сопот, Сдружение „Занаятчийски еснаф“ - гр. Сопот и местните училища и детски градини, които направиха весело откриването на всяка изложба, която предприемахме. Не по-малко важно е и приятелското ни отношение с медиите, които по време на целия проект представяха всичко, което се случваше. А какво всъщност се случи? Организирахме изложби и базари, свързани с традиционни празници - Сирни Заговезни, Първи март, Великден, Първи юни, заедно със съвместни концерти с децата от масовите учебни заведения; посетихме София Ленд.

Най-интересната стъпка в реализирането на проекта, която предприехме, бе по

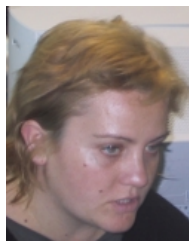
отношение на информационните кампании в началото и в края на проекта. Тъй като основен момент в програмата бе привличане на млади хора, които да работят с лица в неравностойно положение, решихме при разгласата на програмата да ползваме млади хора, които досега са работили с нас по други програми - летни лагери, благотворителни кампании и др. По този начин привлякохме към идеята много млади хора, които досега не се бяха досещали за съществуването на деца с увреждания.

Информирането за резултатите от програмата премина като демонстрация на работата по приложни изкуства, в която се включиха партньорите по проекта и медиите.

Създадени бяха отлични условия за работа и забавления на децата и младежите в неравностойно положение. Базата, създадена по програмата, се ползва както от посещаващите Семейно-консултативния център деца с увреждания, така и от деца от масовите паралелки на учебните заведения. За създадените добри условия за ангажираност и осмисляне на свободното време на деца в неравностойно положение през свободното им време говори увеличената посещаемост на Семейно-консултативния център.

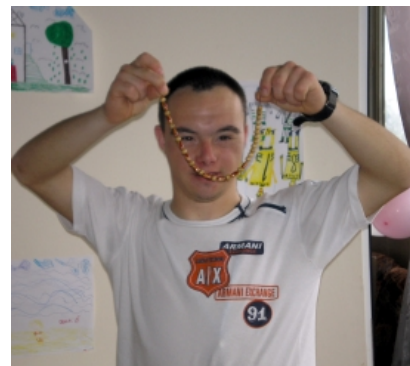
За повече информация се обръщайте към

Резултати

Иванка Янчева
4300, гр.
Карлово
ул. „Васил
Караиванов“ 1
ет. 2 ап. 5
тел.: (0335) 24 97
v_jancheva@abv.b

За 8 месеца положихме добра основа за осмисляне на свободното време на децата със специфични образователни потребности; подобрена социална интеграция на деца и младежи с проблеми; изградено самочувствие за личностна значимост.

Консултативен център
за работа с деца

Иновационна практика

Категория

Предистория

Резюме

В Община Годеч има голям брой деца и ученици с различни увреждания, което поражда необходимостта от създаването на Консултативен център, който да предоставя образователни, психологически, логопедични и диагностични услуги. Само в учебните заведения в Годеч, където учат около 650 деца, официално регистрираните деца с различни увреждания (речевни нарушения и лека и умерена умствена изостаналост), са 37.

В Годеч съществува и специално училище за деца с увреждания, където в момента учат над 80 деца от Софийска област. В учи-

лицето има добри специалисти за предоставяне на интегрирано обучение на деца със специални образователни потребности, но липсва подходяща материална база, която би могла да се ползва и от други нуждаещи се деца от цялата община. Друг проблем, който затруднява полагането на специални грижи и работа с деца с увреждания, е нагласата на родителите и психологическата бариера пред тях да признаят, че децата им имат някакъв вид увреждане и съответно се нуждаят от специфични грижи по отношение на обучението им. Това още повече затруднява оказването на професионална помощ на тези деца.

Създаден е уникален професионален център за работа с деца, които имат специални образователни потребности. За първи път родители и учители работят заедно за компенсиране и коригиране на съответните увреждания на децата. За първи път децата със специални образователни потребности имат възможност да се включат в развекателни и образователни занимания заедно с връстниците си от други училища.

Практика

На територията на Община Годеч не съществуваше център за подпомагане на интегрираното обучение на деца и ученици със специални образователни потребности, а броят им всяка година нараства. За да предложи решение на този проблем, проектът си постави за цел да създаде Консултативен център за работа с деца, който да предоставя образователни, психологически, логопедични и диагностични услуги на деца с увреждания.

В Центъра се предлага нов подход, който включва индивидуална и групова работа с децата, психологическа подкрепа на родителите при вземане на решение за избор на обучение на детето им, методическа помощ на учители от масовите училища в работата им с тези деца. Тези дейности подпомогнаха развитието и усъвършенстването наличните способности на децата с увреждания и създадоха въз-

можности за тяхната социална реализация и интеграция в обществото.

Консултативният център се изгради в сградата на читалището, в центъра на град Годеч. Оборудваха се два специализирани кабинета, съгласно специфичните нужди и естеството на работа с децата. Сформира се екип от психолог, логопед, специален педагог, социален педагог и юрист, който предоставяше образователни, психологически, консултативни и диагностични услуги на деца и ученици; консултираше и оказваше методическа помощ на учители и възпитатели, съветваше родители; провеждаха се индивидуални и групови занимания с децата. Към центъра се създадоха клуб по интереси, клуб по народни танци и спортен клуб.

В резултат на тези инициативи в Годеч са налице нови и интересни форми за ангажиране на свободното

време на 45 деца от общината.

- Предоставени са над 20 образователни, 78 психологически консултации на деца от целевата група, деца с девиантно поведение, родители, учители и обществени възпитатели и 130 логопедични консултации;

- Предоставени са над 10 образователни консултации и съдействие на 4 ученика с обучителни трудности;

- Предоставени са психологични консултации на 6 деца с умствена изостаналост, 8 с девиантно поведение, съвети на 3 учители, 4 родители и обществени възпитатели.

За повече информация се
обръщайте към

Велин Асенов Иванов
гр. Годеч
тел.: (0729) 23 68

lc.godech@chitalishte.bg

Резултати

■ Създаден и работещ е единственият по рода си Консултативен център за работа с деца със специални образователни потребности в град Годеч.

■ Повишена е информираността и разбирането на родителите и учителите към съществуващите проблеми на образованието на деца със специални образователни потребности.

■ Подобрили са възможностите за социална интеграция и реализация

на деца и ученици със специални образователни потребности.

■ За първи път родители и учители работят заедно за компенсиране и коригиране на съответните увреждания на децата.

Дом за деца с умствена изостаналост Читалище „Александър Димитров“ с. Горна Козница, Община Бобов дол

Не ни забравяйте

Иновационна практика

Категория

Социални дейности

Предистория

Резюме

Незаинтересоваността и липсата на съпричастност у хората от общността доведе до изолация на децата, настанени в Дома за деца с умствена изостаналост в село Горна Козница. В Дома живеят 57 деца, които са трудно подвижни, страдат от умствени увреждания и имат проблеми и затруднения в общуването. Всички те се нуждаят от внимание, нежност и специални грижи. Липсата на специално оборудвани помещения за рехабилитация затруднява възстановяването и предоставянето на нормални условия за работа с децата в Дома. Персоналът, пряко ангажиран с обслужването им, бе край-

но недостатъчен за осигуряването на нужната ежедневна грижа за тях.

Липсата на контакт с нормалната жизнена среда оказва негативен ефект върху децата от Дома и тяхната изолация, както и слабата информираност на обществото за проблемите им, можеше да бъде решена до известна степен чрез създаване на сдружение с нестопанска цел, което да защитава децата с увреждания и да работи за по-добрата интеграция, подобряване на условията за живот и насърчване на съпричастността от страна на обществеността към решаване на тези проблеми.

Проектът целеше подобряване на условията за живот и грижата за децата в дома за деца с умствена изостаналост в с. Горна Козница. Бе създадена НПО, която представлява децата с увреждания, работи за повишаване на информираността на общността по отношение на съществуващите проблеми, събужда чувство на съпричастност и отговорност у жителите на Община Бобов дол и съдейства за осъществяване на контакти между децата с проблеми и останалите деца. Една от задачите в Дома бе превърната в място за рехабилитация и занимания за децата. Бе назначен и социален асистент, който помогна на персонала в дома за по-добра грижа за 57-те деца. Бяха осъществени дейности, чрез които се дадоха възможности за „отваряне“ на вратите на дома за деца от цялата община: благотворителни изложби и концерти, образователни беседи и посещения на граждани от селото и цялата община в Дома.

Практика

Проектът стартира чрез среща разговор с представители на общинското ръководство на Община Бобов дол, Дирекция „Социално подпомагане“ и други заинтересовани институции от общината, които обаче не проявиха особен интерес към разрешаването на проблема, и се оказа, че в процеса на интеграция на децата с увреждания и подобряването на социалната им среда ще бъдем пак сами. Това обаче ни най-малко не ни накара да се откажем от поставените цели и да продължим да работим за постигане на по-добра среда за децата от Дома.

По инициатива на ръководството на Дома бе проведено учредително събрание на сдружението с нестопанска цел, в което участие взеха група жители на селото, пряко ангажирани с проблемите на децата от Дома. По време на срещата бе обсъден Устав на новата организация и избран Управителен съвет. През месец май стана факт и юридическата регистрация и вписването на сдружението, което носи името „Не ни забравяйте“. Чрез създаването на организацията на практика поставихме началото на една нова форма за активна

защита и отстояване на интереса на децата от Дома, като работим за по-широката информираност на гражданите за техните проблеми и търсим начини за преодоляване на изолацията им.

Друга важна задача, поставена в рамките на проекта, бе да осигурим допълнителни служители в Дома, които да помагат в ежедневната грижа за децата. След като проведохме интервюта с няколко кандидати, назначихме социален асистент, който започна да подпомага работата на персонала. Изглеждаше ни странно и интересно, че сред персонала ще работи човек извън щатното разписание - такова нещо не се беше случвало никога. Изключително полезна беше работата на жената, работеща като социален асистент. След края на проекта социалният асистент ще продължи да работи за Дома посредством назначение с постоянен трудов договор.

Най-значимият и забелязващ се веднага резултат бе ремонтването и пълното преобразяване на залата за рехабилитация в Дома. Малко социални заведения и центрове за рехабилитация в страната биха могли да се похвалят с толкова добре оборудвана зала, а на територията на общината подобна се създава за първи път. Децата от

Дома имат възможността да участват в редовни занимания, водени от рехабилитаторка, чрез които да работят за подобряване на физическото и умственото си състояние.

Чрез инициативи по проекта спомогнахме за преодоляване на бариерата между децата в масовите училища на територията на общината и децата от Дома. Съвместната ни работа с училищата в Община Бобов дол бе изключително полезна. Екипът на проекта организира няколко беседи с децата от училищата, посветени на проблемите на децата с увреждания, и инициира посещение на ученици в Дома в селото. Някои от учениците преживяха за първи път среща със свой връстник, страдащ от умствено или физическо заболяване. Постепенно децата от училищата се приобщиха към децата от Дома и инициираха тържества по случай Баба Марта, Деня на детето, Коледа и Великден.

Бе иницирана и благотворителна кампания, на която се отзоваха учениците от общината, техните родители, граждани и бизнесът. В резултат на кампанията за Дома бяха дарени продукти от първа необходимост, дрехи и лакомства на стойност над 1500 лв.

За повече информация се обръщайте към

Резултати

Мargarита Пармакова
с. Горна Козница
2687, Община
Бобов дол
Дом за деца
с умствена
изостаналост
тел.: (07031) 215

margarita_parmakova@abv.bg

■ Учредена и регистрирана НПО, която работи за интересите и по-добрата интеграция и условия на живот на децата с увреждания от Дома.

■ Създадена бе модерна и отлично оборудвана стая за рехабилитация в Дома, която създава добри условия за ежедневни занимания на децата.

■ Създадени бяха индивидуални програми за рехабилитация на децата, с което бе увеличена възможността за преодоляване на физическите им

увреждания.

■ Повишена бе информираността на обществото за проблемите на децата с увреждания и бе насърчена тяхната съпричастност към подобряване на средата на живот в Дома.

Нищо не бе в състояние да замени детските усмивки и радостта в очите на децата от Дома, родени от срещите и контактите с други деца и граждани. Вярвам, че това е най-значимият резултат от осъществяването на проекта.

Базар на традициите

Иновационна практика

Категория

Предистория

Резюме

Туризмът може и трябва да бъде развит като основна дейност за по-минька на гражданите на Община Сапарева баня. В помощ на тази идея е богатото културно наследство на града - местен фолклор, традиции, бит, обичаи. Проблем е пасивността и изолираността на гражданите. Разкъсана е връзката между поколенията.

Много голям е броят на самотните пенсионери, които нямат почти никакви социални контакти. Това поколение носи културното минало, което не бива да бъде забравяно. От друга страна, младите хора не познават традиционния бит на местното население. Свободното им време не е достатъчно запълнено и осмислено.

Проектът „Базар на традициите“ има за цел да съхрани местната култура и бит чрез създаване на първа за общината етнографска сбирка и съвместна дейност между деца и възрастни за предаване на знания и умения за традиционни фолклорни песни, обичаи, кухня, ръкоделия.

Практика

Неформално бе проучен интересът на младите към дейността и инициативите на Клуба на жената. Проведените разговори с учениците от ОУ „Христо Ботев“ - гр. Сапарева баня показаха, че младите проявяват активен интерес към живота на предците си.

Бяха сформирани групи по интереси за децата от II до VIII клас в ОУ „Христо Ботев“. Всяка група включва 5 до 7 деца за период на обучение 4 месеца. Групите по интереси са в следните категории: „Обичаи“, „Традиционна кухня“, „Занаяти“ и „Местен фолклор“. Занятията в групите бяха водени от членове на Клуба на жената и други майстори, които предадоха уменията си и запалиха децата за традиционните за нашия край умения. След приключване на заниманията в групите предметите и продуктите от работата на децата участваха в конкурс и най-добрите изработки бяха изложени на благотворителен базар.

На територията на гр. Сапарева баня няма музей, който да съхранява и популяризира миналото и бита на дедите ни. Затова в рамките на друга дейност по проекта бе организирана етнографска сбирка „Сапаревобанска памет“. В много домове са съхранени старинни предмети на бита - носии, оръдия на труда, които дарители предоставиха на сбирката. Исторически музей - Кюстендил оказва квалифицирана помощ при експониране на сбирката. Бе освежено и подготвено помещението, което се намира в центъра на града. Помещението бе оборудвано с

щендери и витрини. **Етнографската сбирка** бе представена официално пред общността на гр. Сапарева баня на празника на общината 27 май 2006 г. Официалното откриване бе съпроводено с представяне на паметен лист на дарителите.

Идеята бе да съхраним и предадем на по-младите местните бит, култура, традиции; да осигурим приемственост между поколенията; да създадем социални контакти за възрастните; да осмислим свободното време на децата в извънкласна форма на обучение; да насърчим изяви им и ги включим в обществено значими инициативи на местната общност; да популяризираме културното наследство на Сапарева баня.

Дейностите по проекта предизвикаха широк отзвук и бяха отразени практически от всички медии на територията на общината - вестници, кабелни ТВ, радио.

Проектът бе реализиран с подкрепата на местната власт, партньорите от ОУ „Христо Ботев“, домашния социален патронаж и дарителите от всички населени места на общината.

За повече информация се обръщайте към

Радка Серафимова
Клуб на жената
Гр. Сапарева баня
ot.izvora@mail.bg

Резултати

■ Привлякохме обществен интерес към уникалното фолклорно богатство на нашия край, съхранихме и популяризирахме нашите традиции, фолклор, бит, култура. Създадохме единствената на територията на Сапарева баня етнографска сбирка.

■ Обучихме 42 деца в групите: „Традиционна кухня“, „Местен фолклор“, „Дърворезба“, „Керамика“, „Обичаи“. Възродихме и пренесохме през поколенията традиционните бит,

култура и обичаи.

■ Проведохме „Базар на традициите“, който ще превърнем в ежегоден.

Социален застъпник

Иновационна практика

Категория

Социални дейности

Предистория

Резюме

Хората с трайни увреждания, регистрирани в дирекция „Социални грижи“ в Община Кресна, са 168 души, от които 134 са с минимални доходи и крайно нуждаещи се. Социалната изолация и несигурност сред тези хора поражда необходимостта от осигуряване на достъп до необходимата и важна за тях информация и консултация. Архитектурно недостъпната

сграда на общинска администрация и дирекция „Социално подпомагане“ не позволява директен достъп до тези служби. Липсва и навременна информация за промените в законодателството, свързано с хората с увреждания. Съществува потребност за оказване на помощ при попълване на документите и формуляри.

Въвеждането на услугата „Социален застъпник“ е адресирана към хората с увреждания в Община Кресна. Чрез подобряване на материалната среда за предоставяне на административни услуги нуждаещите се могат да получат необходимата консултация и помощ. Създават се добри условия за социални контакти и развлечения.

Практика

Като първа стъпка за реализиране на проектната идея Клубът на инвалида се обръща към Общински съвет - Кресна за съдействие и в резултат на това получава за безвъзмездно ползване 30 кв.м. общинска собственост, в непосредствена близост до помещението, в което е разположен клубът. Чрез разширяване на площта, която може да бъде ползвана от клуба, се създават условия за организиране дейността на социалния застъпник и подобряване възможностите за социални контакти и разнообразяване на свободното време на хората с увреждания.

Бе оборудван офис на социалния застъпник с мултифункционално устройство с цел разширяване на услугите, предоставяни на хората с увреждания. Закупен и инсталиран бе прав теле-

фонен пост и бе включен Интернет с неограничен достъп.

След информиране на общността за старта на проекта проектният екип постави обява за предстоящия избор на длъжността на социален застъпник. След свикване на комисия за длъжността бе избран г-н Кирил Димитров, човек с нужната квалификация и грижа към хората с увреждания. Последва разработване на описание и регламент на предоставяните услуги от координатора по проекта и социалния застъпник. Изготвен бе и регистър, в който се вписват вече предоставените услуги и се води обща отчетност за дейността на социалния застъпник.

Същевременно се подготвиха и организираха две правни беседи за хората с увреждания, на които те

получиха информация за правата на хората с увреждания, основни нормативни актове, които касаят и са важни за хората с увреждания, услуги, предоставяни на хората с увреждания (от страна на институциите на местно, регионално или национално ниво), възможности за създаване на собствен бизнес.

Като възможност за социални контакти и повече развлечения за хората с увреждания се организираха турнири по шах. Партньорът по проекта „Енергоремонт - Кресна“ предостави 5 броя шах, 5 броя табли и 3 броя часовници за шах турнири и награди за победителите - статуетки, отлети в предприятието. Бяха организирани и посещения на туристически обекти, достъпни за хората с увреждания.

За повече информация се обръщайте към

Резултати

Георги Щерев
Клуб на инвалида -
Кресна
гр. Кресна 2840
ул. „Македония“
96

В резултат на дейностите по проекта бе разширено единственото достъпно за инвалиди заведение в Община Кресна - Клуб на инвалида. Благодарение създаването на новата длъжност „Социален застъпник“ хората с увреждания получават необходимите административни, правни, информационни и технически услуги на едно място.

Чрез проведените правни беседи трима души получиха увеличение на пенсията. Бяха изготвени четири проекта за започване на собствен бизнес. Като цяло бе повишена информираността на хората с увреждания по актуални за тях теми и проблеми. След приключване на проекта издръжката на социалния застъпник и таксите за телефон и Интернет ще поеме общината.

Младежи в действие

Иновационна практика

Категория

Предистория

Липсата на притегателен център, стимулираща среда и условия за ангажираност на младите хора в Община Сопот създава у тях усещането, че нямат достъп до процеса на вземане на решения, касаещи техния живот и бъдещето на общината.

Една от възможностите за насърчване на гражданското участие при вземане на решения на местно ниво е ангажирането на младите хора, стимулиране и развитие на познавателните им интереси, формиране на гражданска култура.

Резюме

Проектът цели разработване, с активно участие на младежите, на общинска политика за съвместна работа с младите хора и оптимизиране на условията и механизмите за участието им в процеса на вземане на решения на институционално ниво, съгласно Европейската харта за участие на младите хора в живота на общините. Сформираната Младежка инициативна група прерасна в Младежки общински съвет; младите хора придобиха умения да изразяват проблемите си, да ги защитават с адекватни средства, прилагайки принципа на откритост, и възможност за изява, което ще спомогне за активното им включване в живота на общината.

Практика

Проектът бе реализиран от ноември 2005 г. до юли 2006 г.

След сформиране на екип за работа по проекта, бяха проведени Информационни срещи и пресконференция за целите и дейностите по проекта.

Бе освежено помещението, предоставено от Община Сопот за работата на младежите.

Бяха подготвени, проведени и анализирани резултатите от анкети за проучване интересите и желанията на децата и младежите и проблемите им.

След сформиране на Инициативната група за работа, 12-те ѝ членове бяха запознати с Европейската харта за участие на младите хора в живота на общините и регионите.

Бяха проведени обучения с младежите на теми: „Комуникативни умения, работа в екип и разрешаване на конфликти“, „Планиране и управление на инициативи“, „Местно самоуправ-

вление и участие на младите хора в процеса на вземане на решения“.

По случай Деня на любовта младите хора-членове на Инициативната група организираха дискотека под мотото „Всичко е любов“ с разнообразни конкурси, като наградите бяха осигурени от Община Сопот. Присъстваха около 100 деца и младежи, от които бяха получени възторжени отзиви.

Окрилени от успеха, младежите от Инициативната група организираха за връстниците си дискотека с маски по случай 8 март и Сирни Заговезни. Наградите за победителите в трите конкурса и викторината бяха осигурени в рамките на проекта.

Подготовката (разпространяване на обяви и др.), както и самата организация (сценарий, водещи) и за двете изяви изцяло бе осъществена от младежите от Инициативната група.

Бе осъществено пътуване до Габрово, където младежите от Сопот се срещнаха и създадоха контакти с

младежката доброволческа организация „ИМКА“ - Габрово, почерпиха от богатия им опит.

Бяха проведени срещи с представители на ОбС - Сопот, Детската педагогическа стая, Бюрото по труда и кмета на Община Сопот.

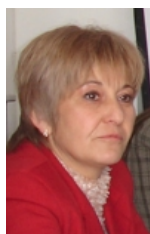
Бе проведен дебат „Нашите права и отговорности“, на който младежите споделиха открито много свои проблеми.

Младите хора от Инициативната група участваха и в провеждането на Форум сесия в Сопот, посветена на подхода ЛИДЕР на ЕС.

Повечето дейности бяха осъществени с прякото съдействие на Община Сопот, учителите от СОУ „Ив. Вазов“ и ПГ „Ген. Вл. Заимов“.

Иновативното в подхода за постигане на целите бе откритост и даване на шанс на младите хора сами да решават проблемите си.

За повече информация се обръщайте към

Таня Караколева
Община Сопот
ул. „Иван Вазов“ 34
t_karakoleva@abv.bg

Резултати

■ Сформирана Инициативна група от 12 деца и младежи.

■ Проведените обучения с тях по темите „Комуникативни умения, работа в екип и разрешаване на конфликти“, „Планиране и управление на инициативи“, „Местно самоуправление и участие на младите хора в процеса на вземане на решения“ придобиха нови умения, което спомогна за активното им включване в живота на общината.

■ Създаден Младежки общински съвет, който участва в разработването на общинската политика, заедно с общинска администрация и ОбС, за съвместна работа с младите хора.

Предистория

Резюме

В началото на 2005 г. Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни към Община Сапарева баня направи анализ на тенденциите, свързани с противообществените прояви на децата в основните училища на територията на общината. Директорите на училищата очертават като съществени проблеми конфликтното и агресивно поведение, най-силно изразено сред учениците от 6 до 8 клас. Проведеното психологическо изследване с ученици за

измерване на агресията и фрустрацията показва високи нива на 5-те типа агресивни прояви: телесна, вербална, индиректна агресия, опозиционно поведение, агресивно недоверие и склонност към агресивни действия при възникване на критична или конфликтна ситуация. Обезпокояваща тенденция са зачестилите случаи на употреба на алкохол, тютюнопушенето и заплахата от разпространението на наркотични вещества сред подрастващите.

Проектът е насочен към обогатяване знанията и уменията на учениците по теми, които със своята актуалност са важни и значими за тях, но не са обхванати в задължителните образователни програми в училище: агресия, конфликти и наркотици. Проектът цели сформирани екипи за превенция сред учениците, на принципа „деца обучават деца“. Основни акценти на обучението на децата са: ученето чрез опит, т.нар. „учене чрез правене“, работа в екип и нетрадиционните, интерактивни методи: ролеви игри, мюзьчна атака, драма, дискусии, кръгла маса, дебати.

Практика

Обучението и възпитанието са двете основни функции на училището. В съвременното училище усилията на преподавателите са съсредоточени повече в това да дават знания, отколкото да възпитават. По отношение на превенцията на посочените проблеми, може да се каже, че е налице системна липса на подобряване на познанията и осведомеността на децата в тази област. Затова в основата на проекта стоеше идеята за създаване и прилагане на превантивни действия за преодоляване на негативния ефект от агресивното поведение, тютюнопушенето, употребата на наркотични вещества. Юношите по принцип приемат по-непосредствено и без резерви опита и знанията на своите връстници, затова се насочихме към обучение на принципа „Връстници обучават връстници“.

Като първа стъпка в реализирането на идеята бе провеждането на информационна кампания: проведохме 15 срещи и разговори с директори, учители и ученици за разясняване и оповестяване дейностите и целите на проекта. Разяснихме темите на обучение и предстоящата мисия на обучените екипи в

училищата. Последва подбор на участниците в екипите „SOS - приятели“: по 5 деца в екип. Проведохме събеседване с 46 деца и със съдействието на класните ръководители и директорите се спряхме на най-подходящите - общо 20 доброволци за четирите училища, деца с желание за участие, изяви лидерски качества и интерес към темите на обучението.

Следващата стъпка бе обучението на 20-те деца. За обучители избрахме опитни психолози с лиценз за работа и обучаване на деца от Държавната агенция за защита на детето. Обучени бяха 20 деца в три конкретни модула, които ще провеждат обученията и с учениците в други училища. В три последователни дни с помощта на интерактивни методи бяха разгледани темите: конфликти, агресия и наркотици.

Последва период на подготовка от страна на екипите, които създадоха свои обучителни модули по различни теми, предназначени за техните връстници. Всеки от уроците бе създаден от отделен екип, който освен това подготви и информационни материали по темата - брошури, плакати, колажи, есетата.

След това 20-те деца от 4-те училища, добре обучени и мотивирани, извършиха общо 52 организирани образователни

дейности със своите съученици, всеки екип в своето училище.

Анкетираните бяха 230 ученици от четирите училища. Резултатите от анкетата показват положителна оценка за проведените обученията и желание те да продължат и в бъдеще.

Издадохме и разпространихме сред 230 ученици 2 брошури: „Мога сам да се грижа за себе си“ с подробни напътствия как децата да са в безопасност у дома, на улицата и т.н., и брошура „Ти избираш“ с информация за ефектите от употребата на наркотици.

Проведена бе кръгла маса, на която учители, ученици и родители установиха успешността на новосъздадения механизъм и необходимостта от продължаване на работата по него.

Иновативното на проекта е в това, че в ролята на обучители по трите основни модула в училище бяха детските екипи, т.е. успяхме да въвличем доброволци, които по нетрадиционен начин обучиха своите връстници по важни и актуални проблеми. В училищата за първи път бяха представени теми, каквито са: конфликтите, агресията и употребата на наркотици, алкохол, и учениците се включиха много активно в обученията.

За повече информация се
обръщайте към

Резултати

Спаска Бояджиева,
координатор на
проекта
гр. Сапарева баня
2650
ул. „Германея“ 1
Община Сапарева
баня

тел.: 0707/3378
p_spaska@abv.bg
Миглена Йорданова,
асистент по проекта
тел.: 0707/3378;
myordanov_81@mail.bg

■ Създаден и успешно приложен неформален механизъм за увеличаване информираността и ранната превенция на негативни влияния и действия сред децата от 4-те училища в общината.

■ Стимулирани доброволчески инициативи сред учениците.

■ Мобилизирани и обучени 20 доброволци за обучители по три различни теми, свързани с проблемите на младите хора: конфликти, агресия

и наркотици. Със знанията и опита си те могат да обучават и деца от училища в други градове и общини.

■ Стимулирани контакти и взаимопомощ при решаване на актуални проблеми сред учениците. Повишена информираност на около 230 деца от 6 до 8 клас в четирите училища по проблемите на младите хора.

Младежка инициатива за Струмяни **Иновационна практика**

Категория

Предистория

Резюме

През юли 2005 г. бе направено социологическо проучване: групова анкета сред 116 ученици от трите училища и стандартизирано интервю със 148 младежи между 18 и 35 години от Община Струмяни. Данните от проучването показват, че 60% от младежите в общината се чувстват и живеят добре; 60% от учениците и 40% от групата над училищна възраст са оптимисти за близкото си бъдеще, а 79% от първата група и 61% от втората считат, че са от хората, които

успяват в живота. Тази позитивна нагласа определи младите хора като потенциални партньори в осъществяването на идеи за решаване на обществени проблеми на местно ниво.

В резултат на проучването се роди и идеята за създаване на механизми, чрез които да могат да се осъществят идеите на младите хора и да се мобилизират техните усилия и инициативи към разрешаване на проблемите им.

Бе създадена младежка организация, чрез която младите хора могат да осъществяват свои инициативи и подобрят самочувствието си като активни участници в живота на Община Струмяни. Младежката организация провокира активността сред младите хора чрез интерактивен подход на работа, подобряване на уменията за реализация на техните идеи чрез изготвяне на проекти и участието им в процеса на формиране на политики и вземане на решения на общинско ниво. Едновременно с това се работи за намаляване на съществуващи негативни социални явления сред младежите: престъпност, наркомания, липса на възможности за оползотворяване на свободното време на младите хора.

Практика

Идеята за създаване на младежка организация бе широко популяризирана сред жителите на Община Струмяни по време на срещи и разговори с представители на младите хора, институциите, местната власт, бизнеса и медиите. В резултат на тази инициатива се сформира ядро от млади хора - неформални лидери от трите най-големи населени места в общината - с. Микрево, с. Илинденци и с. Струмяни, които се превърнаха в първите членове на новата организация.

През декември 2005 г. се проведе Учредителното събрание за създаване на младежката организация, като в него участие взеха 14 младежи, кметът на общината, представители на настоятелството на Читалище „Братя Миладинови“ и кметът на село Микрево. По време на събраниято бе приет Устав на младежката организация и бяха избрани ръководните органи: Общо събрание - 14 младежи, Управителен съвет - 5 младежи и Контролен съвет - 3 младежи. Подкрепата от страна на местната власт бе изключително полезна и важна за успешното осъществяване на идеята и даде стимул на младите хора да повярват, че общината подава ръка за партньорство и търси тяхното мнение и участие в живота на общността.

Чрез финансовата подкрепа по проекта

и с участието на младите хора в сградата на читалището в село Микрево бе освежено помещение и закупено оборудване, компютърна техника, бюро, достъп до Интернет, като по този начин се обособи офис на организацията.

Проектът помогна и за изграждането на капацитет на организацията чрез провеждане на обучение „Работа в екип“ на младежите. Първите стъпки на организацията бяха провеждането на серия от обществени дискусии с активно включване на младите хора по темите: „Защо да останем в България и в Община Струмяни?“, „Какъв е потенциалът за развитие на младите хора от общината?“ и „Какво е Европейският съюз и кои са неговите символи?“. Дискусиите бяха водени от членове на Младежката организация и срещите предизвикаха широк интерес и участие сред младежите в общината.

Друга идея, която утвърди още повече желанието на младите да се чуе гласът им в общината, бе провеждането на Форум-среща, иницирана от Младежката организация. Темата на Форума бе „Насоки за развитие на политиката на местната власт като резултат от очакванията и участието на младите хора в Община Струмяни“. Основната цел на Форума бе насърчаване на диалог между граждански групи, местна власт и институциите чрез извеждане на предложения и препоръки към съответните институции, с

цел подобряване на средата за живот за младежите от общината. На Форума присъстваха общо 25 представители на различни организации и институции, работещи на територията на Община Струмяни, сред които председателят на ОбС - Струмяни, главният секретар на общинска администрация, представители на нестопански организации, председателят на Младежката комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни към Община Струмяни, директори на училища, представители на РПУ към МВР, Дирекция „Социално подпомагане“, началник отдел „Закрила на детето“ към ДСП, член на настоятелството на храм „Св. В. М. Георги“ - с. Микрево и младежи от общината.

По инициатива на младежката организация Общинският съвет ратифицира на свое заседание Европейската харта за участието на младите хора в живота на общините и регионите. Двама представители на младежката организация участват в постоянната комисия „Младежки дейности“ към Общински съвет и в работата на Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни.

В резултат на подобрения капацитет на организацията вече са разработени и първите проектоидеи, които да помогнат за подобряването на жизнената среда за младите хора в общината.

За повече информация се обръщайте към

Резултати

Светла Пецева
координатор на
проекта
Читалище „Братя
Миладинови“
с. Микрево
2826
Община Струмяни
тел.: (07434) 30-58
s.petseva@mail.bg

За постигането на добрите резултати на проект „Младежка инициатива за Струмяни“ много важен е приносът на партньорите - COV „Св. Паисий Хилендарски“ (с. Микрево), активното съдействие от страна на общинската администрация и кметството. В резултат на общите усилия и доброто партньорство бе изградено ядро от млади хора от Община Струмяни, работещи целенасочено върху разрешаването на съществуващи проблеми и участници в процеса на вземане на решения на местно ниво.

Чрез инициативата се създаде първата на територията на общината младежка организация, която започна да се включва активно в живота на общността, да провокира нови идеи, да подпомага провеждането на дискусии и инициативи. Бе положено добро начало за развитие на култура на диалог и участие на младежите от общината при търсене на решения на съществуващи проблеми на местно ниво, популяризиране на мненията и идеите на младите хора сред местната власт и обществеността.

Не убивай мечтите си!

Иновационна практика

Категория

Предистория

Резюме

Идеята за проекта се ражда при обсъждане на проблемите на младите хора в общината и осмисляне на свободното им време. Наличието на млади хора, употребяващи наркотични вещества, и тревожната тенденция за понижаване на възрастта на начална употреба, особено сред ромската общност, ни даде основание да насочим вниманието си към младите хора.

Инициативата е развита от чита-

лищното настоятелство, насърчавано и подкрепяно от общинска администрация, спортните клубове в града, учители, лекари, представители на институции, имащи отношение и мотивирани да работят за подобряване на социалната среда. Проектът се осъществява в рамките на програма „Подобряване на социалната среда“ на ФРМС, с финансовата подкрепа на Фондация „Чарлз Стюарт Мот“.

Проектът „Не убивай мечтите си!“, осъществен от Читалище „Развитие“ в партньорство с Община Пещера, е модел за подобряване на социалната среда чрез превенция на употребата на наркотични вещества, посредством: провокиране потенциала на младите хора, включването им в процеса на вземане на решения и изпълнението на дейностите по проекта; промяна в обществената нагласа и изостряне на чувствителността към проблематиката; обогатяване на ценностната система чрез изграждане на знания и умения у подрастващите по модела „Връстници обучават връстници“; повишаване информираността на цялата общественост за наркотиците и вредата от тях.

Практика

Проектът стартира в края на ноември 2005 г. с информационна кампания. През декември се подготви създаването на клуб „Младежки свят“, като се проведе среща и разговори с директорите на училищата на територията на Община Пещера. На доброволен принцип бяха поканени ученици от VII-XII клас за членове на клуба. На първата сбирка на клуба участниците бяха запознати с целите, дейностите и резултатите, които очакваме да постигнем ЗАЕДНО! Участниците приеха да представят свои идеи на следващата сбирка и да потърсят информация, свързана с употребата на наркотици сред младите хора и произтичащите от това проблеми, която да бъде използвана за създаването на информационна диплома.

През декември членовете на клуба подготвиха провеждане на проучване чрез анкетни карти. Проучването се проведе сред 500 ученици за идентифициране на техните знания и на първоначалните им нагласи относно употребата и злоупотребата с психоактивни вещества. На следващо заседание на клуб „Младежки свят“ бяха разгледани и обсъдени резултатите от проведеното анкетно проучване.

През януари участниците в клуба с експертната помощ на специалистите от РИОКОЗ - Пазарджик оформиха съдържанието и издадоха информационна диплома. С помощта на директорите, екипа на проекта и членовете на клуба дипломите достигнаха до всички ученици на територията на общината.

След упоритата работа на 12.02.2006 г. на летовище „Свети Константин“ с помощта на ТД „Кулена“ - партньор по проекта, се проведе ски-състезание с участници от Община Пещера и гости от страната в различни възрастови групи. Под мотото „Не убивай мечтите си“ то демонстрира идеята за здравословен живот и спорт. Победителите и всички останали участници, освен положителните емоции от бялата приказка, получиха и награди с превантивни послания.

„Избери живот без дрога“ бе мотото на изложбата, която бе организирана в началото на март 2006 г. и породила голям интерес. В конкурса участваха рисунки на деца от 10 до 16-годишна възраст от всички училища на територията на общината. Във всяка една бе вложено творческо въображение, което отрази личното отношение на участниците към темата. Най-интересните творби бяха отличени, а майсторите на четката - наградени.

През месец април Окръжен съд - Пазарджик вписа в регистъра за юридическите лица с нестопанска цел новоучреденото „Гражданско сдружение за развитие - КРЕДО“. Целта на сдружението, основано от млади хора и млади родители, е да осигури устойчивост и партньорство при сътрудничеството с местните институции, да работи за създаването на местен капацитет и да участва при формиране и реализиране на политики за младите хора.

През април се проведе обучение за придобиване на знания и умения за идентифициране употребата на наркотици с 40 родители и учители. Специалисти от Областен дис-

пансер - Пловдив запознаха присъстващите с най-новите и разпространени наркотици, с вариантите какво да се направи, за да се сведе рискът от наркотична зависимост до минимум, как да се реагира, ако срещнем наркоман и много други практически съвети.

В края на април и началото на май по модела „Връстници обучават връстници“ бяха обучени 50 деца. В ролята на обучители влязоха членове на Младежки БЧК - Пазарджик, като в продължение на 5 обучителни сесии те предадоха на връстниците си умения за справяне в конфликтни ситуации, техники за отказ от употреба на наркотични вещества и др. Създаването на обучителна мрежа в Община Пещера и полезните срещи с младежите от БЧК - Пазарджик родиха следващата прекрасна идея, а именно - създаване на МБЧК и в град Пещера.

В чест на Деня на Пещера 6 май и под мотото „Не убивай мечтите си“ през месец май се проведе масов ученически лекоатлетически крос и две футболни срещи. Състезанията бяха организирани и проведени съвместно с Клуба по лека атлетика „Атлетик“, ФК „Спартак“ и Община Пещера. На всички присъстващи бяха раздадени информационни дипломи и награди с превантивни послания.

Проектът „приключи“ през месец май с DJ парти на открито под надслов „Не убивай мечтите си!“. На площад „България“ в гр. Пещера с помощта на всички партньори, членовете на Клуб „Младежки свят“ и ансамбъл „Славейчък“ младите хора изразиха по колоритен начин своята гражданска позиция.

За повече информация се
обръщайте към

Златка Гемиева
Читалище „Развитие“ -
Пещера
тел.: (0350) 5681
zlatkag@abv.bg

Резултати

■ Създаден клуб „Младежки свят“, който със съдействието на специалистите от ОБА и регионалните структури ще продължи да развива идеята на проекта;

■ Осигурена достъпна информация за вредата от наркотиците сред 2 600 ученици, чрез използването на модела „Връстници обучават връстници“. Създадена ученическа обучителна мрежа;

■ Обучени 50 деца и 40 родители

и учители по превенция на зависимости;

■ Регистрирано НПО с участието на млади хора и млади родители, която ще осигури устойчивост и партньорство при сътрудничеството с местните институции. Изграждане на местен капацитет;

■ Повишена отговорност на хората от всички възрасти, съпричастност към проблемите на зависимите от наркотични вещества чрез мащабна информационна кампания;

■ Променена обществена нагласа и съпричастност към проблемите на наркоманите.

Заедно можем

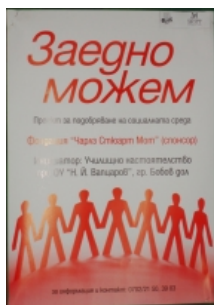
Иновационна практика

Категория

Предистория

След проучване на статистически данни от училищата в Община Бобов дол установихме прогресивно нарастване на броя ученици с противообществени прояви, отпадащи от училище, употребяване на алкохол, единични, но тревожни констатации за употреба на наркотични вещества. По-голяма част от тези деца са в социален и криминогенен риск. Това наложи определяне на целите чрез взаимо-

помощ между децата от инициативното ядро и възрастните, работещи по проекта.

Резюме

В отговор на тенденцията за повишаване на детската престъпност, употреба на алкохол и констатирана застрашеност от употреба на наркотици, обединихме усилията на местните институции, родителите и техните деца в процеса на повишаване на ангажираността им, промяна на нагласите и създаване на благоприятни условия за предотвратяване и намаляване на противообществените прояви.

Практика

За постигане на поставените цели извършихме следното:

- Обявяване началото на проекта чрез съобщение в медиите и изготвените плакати.

- Проучване на психологическия статус на децата от целевите групи и идентифициране на реалните потребности.

- Изготвяне на интерактивна програма за въздействие с помощта на психолози.

- Обучение на ученици от Инициативното ядро за обучители на други ученици.

- Провеждане на беседи с учениците от всички класове от нашето и другите училища под надслов "Заедно можем" и "Да подадем ръка" по направления: конфликти и агресивност, алкохол и наркотици.

- Повишаване информираността на

общността за последствията от противообществените прояви и пряка ангажираност на учениците.

- Повишаване информираността и ангажираността на родителите по въпросите за здравата семейна среда, възпитанието и родителската грижа и отговорности.

- Ангажиране на свободното време на децата чрез включването им в образователни и общественополезни прояви; Благотворителна акция за набиране на средства за болните деца от Дома в с. Горна Козница, викторина; Конкурси - рисунка върху асфалт, есе, турнири.

Проявите се провеждаха съвместно с партньорите - представители на местната власт и неправителствени организации.

Всички дейности, които целяха въздействие върху децата от целевите групи, се извършваха не само с тях, а с ученици от целия клас или училище. Не отделяхме децата в риск от остана-

лите и това се оказа много добро решение.

Смятаме, че въздействието върху деца в риск, осъществявано чрез други ученици е много резултатно и за двете страни.

Над 400 деца бяха ангажирани в различни инициативи за оползотворяване на свободното време чрез общественополезни прояви и занимателни дейности.

За повече информация се обръщайте към

Татяна Калфина
Училищно настоятелство
„Никола Йонков Вапцаров“
гр. Бобов дол
п.к. 2670
ул. „Н.Вапцаров“ 1
тел.: (0702) 3903
OU_BOBOV_DOL@abv.bg

Резултати

Поставените цели предполагат очакване на резултати в по дълъг период от време, но и днес, след проучване на статистически данни можем да отчетем следното:

- Придобихме опит в идентифициране на реалните потребности на децата и изработване на правилни методи за въздействие;

- Отчитаме висока информираност на деца, родители и общественост по работените проблеми;

- Обучени са 12 ученика, които ще продължат да организират обучение през следващите години, да провеждат благотворителни акции и такива с обществено значение;

- Констатираме променена нагласа на децата от рисковите групи;

- Намален брой на деца, застрашени от отпадане от училище;

- Намалени случаи на противообществени прояви;

- Повишена увереност на децата както от инициативното ядро, така и на учениците от целевите групи, че могат и са полезни.

